VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68
THỨ SÁU
21.11.2025 (2.10 Ất Tỵ)
Số 140 (4274)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

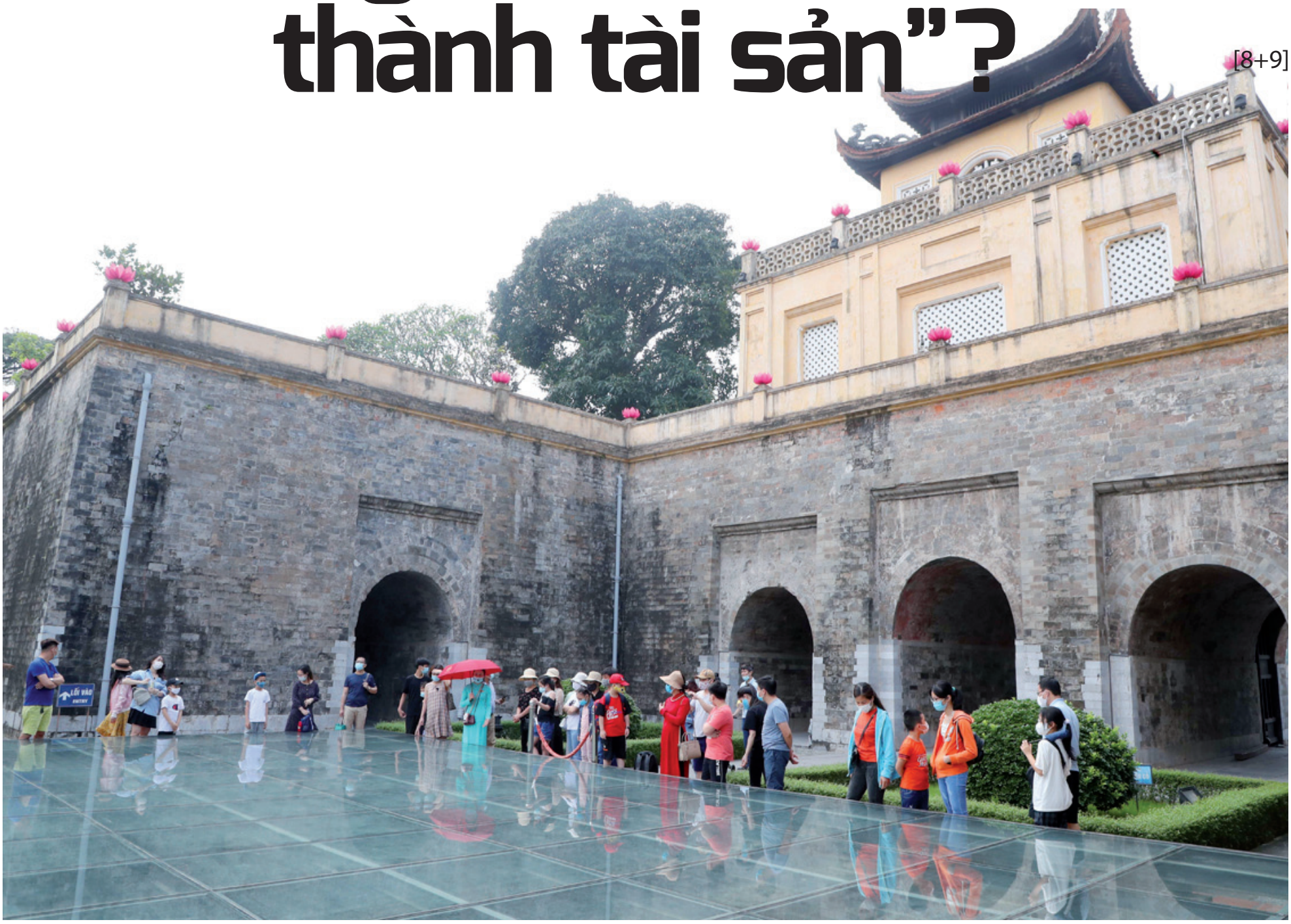
Vùng biển Tây Nam là mũi tàu của Tổ quốc tiến ra biển lớn [3]

Di tích Hang xóm Trại và Mái đá làng Vành sẽ là trung tâm nghiên cứu về "Văn hóa Hòa Bình" của thế giới [2]

KỶ NIỆM 20 NĂM NGÀY DI SẢN VĂN HÓA VIỆT NAM:

Làm gì để "biến di sản thành tài sản"?

[8+9]

Di sản văn hóa thế giới Hoàng thành Thăng Long luôn là tâm điểm thu hút du khách quốc tế và trong nước tới tham quan **Ảnh: TR.HUẤN**

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Nhìn từ nhà vệ sinh trường học

● **MINH TUỆ**

Mới đây, một số trường học ở tỉnh Quảng Trị với sự quan tâm của chính quyền và doanh nghiệp, đã xây dựng được một số nhà vệ sinh học đường theo đúng chuẩn của Bộ GD&ĐT. Đó là một tin tốt lành. Trước đây, ở mục Văn hóa và suy ngẫm *của* Văn Hóa*, tôi từng viết bài về chuyện cái nhà vệ sinh, nói tới tầm quan trọng cũng như thực trạng, nỗi ám ảnh về nhà vệ sinh trong nhiều nhà trường.* **(Xem tiếp trang 2)**

LHP VIỆT NAM LẦN THỨ XXIV:

Bước khởi đầu cho một mùa sáng tạo và hội nhập mới

[10]

THAM VẤN Ý KIẾN VỀ PHƯƠNG ÁN BẢO VỆ, KHAI QUẬT KHẨN CẤP TÀU CỔ CẨM AN (HỘI AN):

Chưa thể khai quật khẩn cấp vào thời điểm này?

[9]

Cần đổi mới công tác quảng bá, xúc tiến du lịch

[6]

Di tích Hang xóm Trại và Mái đá làng Vành sẽ là trung tâm nghiên cứu về "Văn hóa Hòa Bình" của thế giới

Phó Thủ tướng Mai Văn Chính vừa ký Quyết định số 2531/QĐ-TTg phê duyệt Nhiệm vụ lập Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích khảo cổ quốc gia đặc biệt Hang xóm Trại và Mái đá làng Vành (Phú Thọ). Phạm vi nghiên cứu lập quy hoạch gồm toàn bộ địa giới hành chính của 8 xã có diện tích khoảng 58.746,19 ha; bao quanh không gian hình thành và phát triển "Văn hóa Hòa Bình" ở Việt Nam và Trung tâm Mường Vang xưa của người Mường.

Mục tiêu lập Quy hoạch di tích gồm bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích khảo cổ quốc gia đặc biệt Hang xóm Trại và Mái đá làng Vành; giữ gìn các giá trị văn hóa đặc biệt tiêu biểu của cư dân nền "Văn hóa Hòa Bình", làm minh chứng cho các thế hệ mai sau về lịch sử phát triển của loài người. Làm cơ sở khoa học cho việc nghiên cứu, nhận diện giá trị; cơ sở pháp lý cho công tác quản lý, lập, thẩm định, phê duyệt và triển khai các dự án thành phần về bảo tồn và phát huy giá trị di tích gắn với phát triển du lịch và văn hóa; góp phần phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của người dân địa phương.

Đồng thời, xác định ranh giới khoanh vùng bảo vệ di tích Hang xóm Trại và Mái đá làng Vành làm cơ sở pháp lý để quản lý di tích, xác định các khu chức năng, tổ chức không gian kiến trúc cảnh quan và bố trí hạ tầng kỹ thuật phù hợp với các giai đoạn bảo tồn và phát huy giá trị di tích; phát huy và khai thác có hiệu quả các giá trị của di tích; đưa di tích trở thành trung tâm nghiên cứu về "Văn hóa Hòa Bình" của khu vực và thế giới, điểm đến du lịch hấp dẫn; điểm trải nghiệm, tham quan văn hóa đặc sắc, tạo nguồn thu, góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, bảo tồn di tích...

L.SƠN

Khuyến cáo người dân cảnh giác trước lời mời gọi hoạt động Pháp Luân Công

Thời gian gần đây, tại TP Huế xuất hiện nhiều người tham gia tập luyện Pháp Luân Công ở nhiều địa điểm công cộng trên địa bàn phường Thuận Hóa, như Công viên Lý Tự Trọng (đối diện Trường THPT Hai Bà Trưng); Công viên 3-2 trước Đại học Sư phạm Huế; Công viên cạnh cầu Dã Viên tại đường Bùi Thị Xuân… Theo ước tính của cơ quan chức năng có khoảng hơn 100 người hoạt động tập luyện công khai.

Theo Công an phường Thuận Hóa, các đối tượng thường xuyên lôi kéo người dân tham gia với nhiều hình thức tuyên truyền, tán phát tài liệu (sách, tạp chí, tờ rơi, lịch, móc khóa gắn logo Pháp Luân Công…); tụ tập đông người tại công viên để tập luyện, đánh trống lưng kích thích sự tò mò, hiếu kỳ của người dân; lập tài khoản mạng xã hội facebook có tên "Hỗ trợ học Pháp Luân Công tại Huế"… Đáng chú ý, một số đối tượng còn tuyên truyền thông tin sai sự thật, xuyên tạc đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước; kích động tư tưởng cực đoan, hướng dẫn thực hành phong trào "Tam thoái" (thoái Đảng, thoái Đoàn, thoái Hội) gây mất an ninh, trật tự tại địa phương.

Công an phường Thuận Hóa đã có thông báo rộng rãi và khuyến cáo đến người dân, cần nhận diện rõ bản chất của Pháp Luân Công và cảnh giác trước lời mời gọi tham gia hoạt động. Hiện tại Pháp Luân Công không được cấp phép hoạt động tại Việt Nam, mọi hành vi truyền bá Pháp Luân Công trên lãnh thổ Việt Nam đều là trái pháp luật và sẽ bị xử lý. Cơ quan công an cũng đề nghị người dân vận động người thân và gia đình không tham gia; kịp thời phát hiện, trình báo với lực lượng công an khi xuất hiện người có hành vi truyền bá Pháp Luân Công trên địa bàn để xử lý theo quy định.

S.THÙY

Nhìn từ...

(Tiếp theo trang 1)

Xây được nhà vệ sinh "đúng chuẩn" chắc chắn là với vật liệu, công nghệ và quy cách phù hợp, sẽ giúp giáo viên và học sinh trong các trường giữ vệ sinh một cách tối ưu, nghĩa là hạn chế mức thấp nhất tác hại của nhà vệ sinh đối với sức khỏe con người, ở đây là thế hệ tương lai của đất nước. Người viết chỉ dám nói là "giúp" thôi, bởi cái sự vệ sinh còn tùy thuộc vào cái quan trọng hơn nữa, chính con người.

Còn nhớ có lần một đài truyền hình địa phương phản ánh rằng, trước đây do nghèo khó nên dân thiếu vệ sinh, nay có khá giả hơn nên dân vệ sinh hơn. Tôi muốn phản biện cái ý này. Người nghèo, trong điều kiện công nghệ còn lạc hậu, thì vấn đề vệ sinh quả có khó hơn. Người giàu, trong điều kiện công nghệ hiện đại, thì vấn đề vệ sinh trở nên dễ dàng hơn. Nhưng thực tế từ nhiều làng quê cho thấy rằng, không hẳn nghèo thì dơ mà giàu thì sạch. Ở quê tôi, có bà chị hồi ấy chỉ ở nhà tranh vách đất, nền đất, vậy mà nhà chị không có một hạt bụi, một cọng rác, lúc nào cũng tinh tươm.

Còn những ngôi nhà tường gạch vách ngói, nền lát gạch hoa, trông có vẻ như sang trọng kia, nhưng khi bước vào nhà thì đầy bụi bặm, đồ đạc vung vãi khắp nơi. Vậy thì ai sạch hơn ai? Tất cả vấn đề sạch dơ, vệ sinh hay không vệ sinh, yếu tố căn cốt vẫn là ở con người.

Ngày nay với sự phát triển cao của công nghệ, vật liệu, thì người ta dễ dàng giải quyết vấn đề vệ sinh hơn. Như trong nhà vệ sinh có đầy đủ bồn nước dội, vòi nước xịt, xà phòng, chổi chà, bồn tiểu tự động dội nước, nhưng nếu gặp phải những con người bừa bãi, liệu bấy nhiêu thiết bị hiện đại có thể tự nó làm vệ sinh? Chắc chắn là không. Đặc biệt ở nơi đông người, như trường học, thì thiết bị dù hiện đại không thể tự nó giải quyết vệ sinh thay cho con người. Ta hãy ngó xem, ở sân bay, bến tàu xe, nơi nào có vệ sinh tốt là nơi ấy có người thường trực quanh buồng vệ sinh.

Lại trong chỗ đông người như trường học, chỉ một ít người bừa bãi, thiếu ý thức vệ sinh, cũng có thể tạo hiệu ứng dây chuyền cho bao người khác có hành vi mất vệ sinh. Tất cả đều từ thói quen tốt, xấu của con người. Một người có thói quen tốt khi đi vệ sinh họ rất chu đáo không làm vấy bẩn, còn người có thói quen xấu thì không. Đó là chỗ rất khó, bởi trong nhiều trạng huống, người ta không thể xác định là ai.

Cho nên tôi chú ý thấy trong khi khánh thành và tiếp nhận các nhà vệ sinh hợp chuẩn quy định của Bộ GD&ĐT ở tỉnh Quảng Trị, các trường đều nói sẽ tạo thói quen tốt cho học sinh. Chú trọng điều ấy rất đúng. Nhưng hẳn ta không dám nói trước điều gì. Hãy chờ xem một thời gian, các trường có thể giữ vệ sinh tốt như đã nói hay không. Mọi người hẳn đều mong là tốt. Nếu giữ không tốt, ắt hẳn các thiết bị tốt rồi cũng vô dụng mà thôi. Bởi thiết bị chỉ mới là điều kiện cần, còn cái mang tính quyết định lại là ở con người.

Tập được thói quen tốt cho tất cả đám đông học sinh ắt hẳn là việc khó, nhưng lại là việc không thể không kiên trì làm cho đến kết quả. Nó cũng là thói quen văn minh lịch sự mà nhất quyết ta phải hướng đến.■

Đề nghị cung cấp miễn phí sách giáo khoa trong năm học 2026-2027

Hôm qua 20.11, Quốc hội dành cả ngày làm việc để thảo luận ở Hội trường về ba dự án luật liên quan GD&ĐT. Miễn phí sách giáo khoa là vấn đề được một số đại biểu quan tâm.

Theo đại biểu Nguyễn Tâm Hùng (TP.HCM), để dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Giáo dục hoàn thiện hơn, đại biểu này nêu: Điều 32 (sách giáo khoa và tài liệu giáo dục địa phương), dự thảo quy định Nhà nước có bộ sách giáo khoa thống nhất toàn quốc. Đại biểu Hùng đề nghị cân nhắc, bổ sung làm rõ cơ chế lựa chọn, trách nhiệm giải trình của Hội đồng quốc gia thẩm định và quy trình chỉnh sửa khi sách có sai sót vì sách giáo khoa là công cụ lao động của giáo viên. Nếu việc thẩm định, phê duyệt và chỉnh sửa không minh bạch, giáo viên là người chịu áp lực trực tiếp khi phải giải thích với phụ huynh, học sinh.

Đặc biệt, đại biểu Nguyễn Tâm Hùng đề nghị với Chính phủ từ năm học 2026-2027 cung cấp không thu tiền sách giáo khoa đối với học sinh các cấp để thể hiện sự quan tâm của Đảng, Nhà nước đối với nền giáo dục Việt Nam. Đồng quan điểm này, đại biểu Phạm Hùng Thắng (Ninh Bình) nêu dự thảo Nghị quyết của Quốc hội về những cơ chế, chính sách sẽ thực hiện cung cấp miễn phí sách giáo khoa cho học sinh, hoàn thành trong năm 2030. Đối với tất cả các địa phương có điều kiện, có thể thực hiện miễn phí sách giáo khoa từ năm học 2026 và 2027. Nhưng quy định như vậy phù hợp, đúng theo tinh thần Nghị quyết 71 của Bộ Chính trị. Để chính sách này chặt chẽ, khả thi, hiệu quả hơn, đề nghị cần quy định rõ thời gian thực hiện.

Việc cung cấp miễn phí sách giáo khoa cho học sinh phải được thực hiện từ năm học 2030-2031, thay cho cụm từ "hoàn thành vào năm 2030". Việc này nhằm thống nhất trong triển khai thực hiện. Nếu quy định hoàn thành trong năm 2030, việc cung cấp miễn phí sách giáo khoa cho học sinh có thể thực hiện vào cuối năm 2030. Theo Nghị quyết 366, Bộ GD&ĐT được giao nhiệm vụ báo cáo Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ tình hình thực hiện việc bảo đảm cung cấp một bộ sách giáo khoa thống nhất toàn quốc từ năm học 2026-2027, phấn đấu tới năm 2030 cung cấp miễn phí sách giáo khoa cho học sinh. Trước đó, Bộ Chính trị đã có Nghị quyết 71-NQ/TW năm 2025 về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo.

L.VÂN

"Văn hóa Việt Nam - Hội tụ và lan tỏa"

Bộ VHTTDL vừa ban hành Kế hoạch tổ chức Chương trình Gặp mặt Ngoại giao Đoàn năm 2025 "Văn hóa Việt Nam - Hội tụ và lan tỏa".

Chương trình nhằm khẳng định vai trò của công tác văn hóa đối ngoại và hợp tác quốc tế trong việc quảng bá hình ảnh quốc gia và quá trình nâng cao vị thế, uy tín của Việt Nam trên trường quốc tế. Đây cũng là dịp để tổng kết thành tựu trong công tác văn hóa đối ngoại của Bộ VHTTDL giai đoạn 2021-2025 và đặc biệt trong năm 2025 với những hoạt động kỷ niệm năm chẵn, tròn, nâng cấp quan hệ ngoại giao với nhiều nước, cùng nhiều sự kiện văn hóa nghệ thuật trong nước có tầm ảnh hưởng quốc tế; quảng bá các thành phố sáng tạo của Việt Nam được UNESCO công nhận và giới thiệu ẩm thực Việt Nam. Qua đó tăng cường giao lưu hợp tác, kết nối với các cơ quan đại diện nước ngoài tại Việt Nam; thu hút sự quan tâm, đầu tư của các đối tác, doanh nghiệp đối với các hoạt động quảng bá văn hóa, đất nước, con người Việt Nam.

Chương trình dự kiến tổ chức vào ngày 10.12.2025 tại Hà Nội với sự tham dự của Đại sứ, Đại biện, Trưởng Đại diện và phu nhân, phu quân các cơ quan ngoại giao các nước; Giám đốc các Trung tâm văn hóa nước ngoài tại Việt Nam; Trưởng các Tổ chức quốc tế tại Hà Nội; các cán bộ phụ trách văn hóa của Đại sứ quán; đại diện một số Bộ, ngành, cơ quan, doanh nghiệp, tổ chức xã hội có hợp tác, tài trợ trong các chương trình, dự án về văn hóa của Bộ VHTTDL. Tại chương trình sẽ trình chiếu phim ngắn giới thiệu về những thành tựu văn hóa đối ngoại của Bộ VHTTDL giai đoạn 2021-2025, đặc biệt trong năm 2025. Cùng với đó là không gian trưng bày, giới thiệu về các thành phố sáng tạo của Việt Nam đã được UNESCO công nhận, các sản phẩm nghề truyền thống sáng tạo, gắn với phát triển bền vững, đã đoạt giải tại các cuộc thi trong nước, quốc tế và được giới thiệu tại một số sự kiện văn hóa đối ngoại do Bộ VHTTDL chủ trì ở nước ngoài.

Đặc biệt là chương trình biểu diễn nghệ thuật hội tụ các tiết mục biểu diễn đặc sắc với sự tham gia của một số gương mặt nghệ sĩ tiêu biểu đã để lại dấu ấn nổi bật, được bạn bè quốc tế đón nhận, ủng hộ tại các sự kiện văn hóa đối ngoại như: Các Tuần, Ngày Văn hóa Việt Nam tại nước ngoài, Triển lãm Thế giới EXPO 2025 và các cuộc thi âm nhạc, nghệ thuật quốc tế… và chương trình giới thiệu ẩm thực gồm các món ăn truyền thống, đậm đà bản sắc dân tộc của Việt Nam kết hợp các món ăn hài hòa Á-Âu, phù hợp với đặc điểm tôn giáo/văn hóa của các nước.

V.D

Vùng biển Tây Nam là mũi tàu của Tổ quốc tiến ra biển lớn

Tiếp tục chương trình công tác tại An Giang, sáng qua 20.11, tại đặc khu Phú Quốc, Tổng Bí thư Tô Lâm, Bí thư Quân ủy Trung ương và Đoàn công tác Trung ương đã đến thăm, làm việc với Vùng 5 Hải quân (Quân chủng Hải quân, Bộ Quốc phòng).

Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu chỉ đạo tại buổi thăm và làm việc Ảnh: TTXVN

Phát biểu tại buổi đến thăm, làm việc với Vùng 5 Hải quân, thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, biểu dương những thành tích xuất sắc mà cán bộ, chiến sĩ Vùng 5 Hải quân đã đạt được trong thời gian qua, Tổng Bí thư nhấn mạnh, vùng biển Tây Nam có vị trí chiến lược rất quan trọng về quốc phòng, an ninh, là phên dậu bảo vệ vùng trời, vùng biển phía Nam của Tổ quốc, là mũi tàu của Tổ quốc tiến ra biển lớn. Thực tiễn trên, đặt ra yêu cầu, nhiệm vụ đặc biệt lớn lao đối với cán bộ, chiến sĩ Hải quân nói chung và Vùng 5 Hải quân nói riêng, vừa bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc; vừa kịp thời phát hiện, tham mưu cho cấp trên và trực tiếp giải quyết từ sớm, từ xa những yếu tố có thể dẫn đến phức tạp, để duy trì môi trường hòa bình, ổn định trên vùng biển Tây Nam.

Để hoàn thành thắng lợi nhiệm vụ được giao, Tổng Bí thư yêu cầu, tiếp tục triển khai có hiệu quả Nghị quyết số 44-NQ/TW của BCH Trung ương Đảng khóa XIII về "Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới", nhất là những tư duy, nhận thức mới về bảo vệ Tổ quốc; kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, biển, đảo, vùng trời; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước; luôn nêu cao tinh thần cảnh giác cách mạng, nhận thức rõ đối tượng, đối tác, âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch; chủ động trong nắm bắt và giải quyết vấn đề mới phát sinh; tỉnh táo xử trí hiệu quả những tình huống phức tạp trên biển; kịp thời tham mưu với cấp trên những giải pháp "đúng", "trúng" để bảo vệ vững chắc chủ quyền, lãnh thổ, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định trên biển…

Tổng Bí thư đề nghị, tập trung làm tốt nhiệm vụ xây dựng Đảng bộ trong sạch, vững mạnh; không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của cấp ủy, tổ chức đảng các cấp và của từng đảng viên gắn với đẩy mạnh học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; kiên quyết đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực, suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ; tiếp tục thực hiện tốt lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh "Người trước, súng sau", quan tâm, chăm lo xây dựng nguồn lực con người có chất lượng cao; cán bộ, chiến sĩ luôn có bản lĩnh chính trị vững vàng, có ý chí quyết tâm cao và niềm tin chiến thắng trong mọi hình thái chiến tranh. Tổng Bí thư chỉ rõ, xây dựng đội ngũ cán bộ vừa "hồng" vừa "chuyên", có phương pháp, phong cách công tác khoa học, đổi mới sáng tạo, nói đi đôi với làm, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, sẵn sàng chiến đấu, hy sinh để bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc trong mọi tình huống; đồng thời, phải làm chủ và phát huy có hiệu quả các loại trang bị kỹ thuật hiện đại, tích cực ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số vào trong thực tiễn thực hiện nhiệm vụ.

Chú trọng đổi mới, nâng cao chất lượng huấn luyện và trình độ, khả năng sẵn sàng chiến đấu; vận dụng sáng tạo nghệ thuật tác chiến hải quân của cha ông "lấy nhỏ đánh lớn", "lấy ít địch nhiều", Tổng Bí thư cho rằng cần có những "Yết Kiêu" bên cạnh những lớp tàu chiến hiện đại; tập trung nâng cao trình độ tổ chức chỉ huy và khả năng tác chiến hiệp đồng quân, binh chủng, tác chiến độc lập, liên tục dài ngày, tác chiến trong điều kiện thời tiết phức tạp trên tất cả các vùng biển, đảo với hình thái chiến tranh công nghệ cao.

Tổng Bí thư yêu cầu, phối hợp chặt chẽ với cấp ủy, chính quyền địa phương và các lực lượng thực hiện tốt vai trò nòng cốt trong xây dựng nền quốc phòng toàn dân và thế trận chiến tranh nhân dân trên biển; thực hiện tốt nhiệm vụ hỗ trợ bảo vệ hoạt động đánh bắt cá của ngư dân ta trên biển, hoạt động kinh tế biển gắn với xây dựng lực lượng dự bị động viên, dân quân tự vệ biển vững mạnh; làm tốt hơn nữa công tác dân vận, tuyên truyền biển đảo và công tác cứu hộ, cứu nạn, giúp đỡ ngư dân, nhất là trên các vùng biển, đảo xa bờ, tạo điểm tựa vững chắc để ngư dân yên tâm vươn khơi, bám biển. Tổng Bí thư nhấn mạnh, nâng cao hiệu quả công tác đối ngoại quốc phòng theo đúng quan điểm, đường lối của Đảng, Nhà nước, chú trọng thúc đẩy quan hệ hợp tác, hữu nghị với Hải quân các nước, góp phần giữ vững môi trường hòa bình, ổn định trên biển.

Tổng Bí thư khẳng định, Đảng, Nhà nước luôn quan tâm chăm lo xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân, xây dựng Quân đội, Quân chủng Hải quân không ngừng lớn mạnh về mọi mặt; tin tưởng thời gian tới cán bộ, chiến sĩ Hải quân tiếp tục nỗ lực phấn đấu, khắc phục mọi khó khăn, hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao, làm nòng cốt trong bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc, xứng đáng với niềm tin yêu của Đảng, Nhà nước và nhân dân.

P.V ***(tổng hợp)***

Không được để người dân Khánh Hòa, Đắk Lắk, Gia Lai bị đói, rét, thiếu nước uống...

Ngày 20.11, Thủ tướng Chính phủ ban hành Công điện số 223/CĐ-TTg về việc tập trung ứng phó lũ đặc biệt lớn tại Khánh Hòa, Đắk Lắk và Gia Lai. Công điện nêu rõ, lũ trên các sông ở Khánh Hòa, Đắk Lắk và Gia Lai đang ở mức rất cao, một số nơi ở Đắk Lắk, Khánh Hòa đã vượt mức lũ lịch sử.

Để tập trung ứng phó mưa lũ đặc biệt lớn, bảo đảm an toàn tính mạng cho nhân dân, tiếp theo các Công điện số 217/CĐ-TTg, 218/CĐ-TTg, 219/CĐ-TTg và 222/CĐ-TTg ngày 19.11.2025, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu như sau: Yêu cầu Bí thư Tỉnh ủy và Chủ tịch UBND các tỉnh Khánh Hòa, Đắk Lắk, Gia Lai và lãnh đạo các Bộ, ngành theo chức năng, nhiệm vụ, thẩm quyền tiếp tục tập trung, quyết liệt hơn nữa trong lãnh đạo, chỉ đạo, chủ động triển khai khẩn trương, kịp thời, hiệu quả tất cả các biện pháp cấp bách cần thiết để ứng phó với mưa lũ đặc biệt lớn, nhất là bảo đảm an toàn tính mạng cho người dân.

Chủ tịch UBND các tỉnh Khánh Hòa, Đắk Lắk, Gia Lai chịu trách nhiệm toàn diện trước Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ về công tác ứng phó thiên tai trên địa bàn, chủ động chỉ đạo công tác ứng phó thiên tai, cứu hộ cứu nạn theo chức năng, nhiệm vụ, thẩm quyền; kịp thời báo cáo Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ Quốc phòng, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Môi trường chỉ đạo xử lý đối với những vấn đề vượt thẩm quyền. Tiếp tục huy động tối đa các lực lượng, phương tiện cần thiết, nhất là quân đội, công an, dân quân tự vệ, lực lượng tham gia bảo vệ an ninh trật tự tại cơ sở và các lực lượng khác, bằng mọi biện pháp tiếp cận ngay khu dân cư bị ngập sâu, chia cắt, cô lập, sạt lở để kịp thời di dời, sơ tán người dân đến nơi an toàn. Cung ứng, tiếp tế kịp thời lương thực, thực phẩm cho người dân (trong đó ưu tiên tiếp tế các thực phẩm có thể sử dụng được ngay như lương khô, bánh mỳ, bơ sữa,...), không được để người dân bị đói, bị rét, thiếu nước uống...

Thủ tướng Chính phủ yêu cầu Bộ Quốc phòng, Bộ Công an chỉ đạo các đơn vị quân đội, công an đóng trên địa bàn, đồng thời chủ động huy động tối đa lực lượng, phương tiện (kể cả máy bay trực thăng, thiết bị bay không người lái) tại các địa bàn lân cận để khẩn trương hỗ trợ địa phương triển khai công tác ứng phó mưa lũ, nhất là sơ tán dân cư, cứu hộ cứu nạn, vận chuyển lương thực cứu trợ cho người dân. Bộ Xây dựng, Bộ Công an chỉ đạo công an các địa phương (kể cả các địa phương khu vực lân cận) và các lực lượng chức năng chủ động điều tiết giao thông từ sớm, từ xa, khuyến cáo người dân hạn chế đi vào khu vực bị ảnh hưởng của mưa lũ, đồng thời hướng dẫn, hỗ trợ công tác bảo đảm an toàn giao thông...

T.SƯƠNG

Nam Trung Bộ căng mình ứng phó với mưa lũ lịch sử

Bài, ảnh: PHAN HIẾU - XUÂN HƯỚNG - THÀNH KHIÊM

Mưa lớn như trút nước trong nhiều ngày qua đã khiến tình hình mưa lũ tại nhiều tỉnh Nam Trung Bộ và Tây Nguyên vượt mức lịch sử. Để ứng cứu kịp thời trong vùng tâm lũ, cả hệ thống chính trị, các cấp ngành và địa phương đã huy động tất cả nhân lực, vật lực để đưa người dân đến nơi tránh trú an toàn.

Các lực lượng chức năng tỉnh Gia Lai cứu dân ở các điểm cô lập

Thông tin với báo chí, ông Hoàng Phúc Lâm, Phó giám đốc Trung tâm Dự báo Khí tượng thủy văn quốc gia cho biết, tình trạng mưa lũ tại khu vực Nam Trung Bộ đang ở mức rất nguy hiểm. Đêm 19 và sáng 20.11 đã có ba điểm đỉnh lũ vượt mức lịch sử. Trong nhiều giờ tới, riêng lũ ở sông Ba vẫn đang tiếp tục lên, các sông khác có xu hướng xuống chậm.

Nguy cơ lũ quét, sạt lở đất đang ở mức cao và rất cao

Ông Lâm thông tin thêm, trước tiên có thể nói đây là một đợt mưa lớn kéo dài sau một đợt mưa trước đây khiến cho lũ trên các sông lên nhanh. Ngoài ra, việc vận hành của các hồ chứa đã làm cho mực nước trên các sông ở mức tương đối cao dẫn đến tình trạng mưa gây ra lũ lịch sử.

"Trong những ngày qua, do ảnh hưởng của gió mùa Đông Bắc kết hợp cả sóng Đông cho nên các đợt mưa tập trung khá nhiều tại Đắk Lắk và Nha Trang, trong đó tập trung nhiều hơn vào khu vực ven biển dẫn đến lượng mưa này vượt lịch sử", ông Lâm nói và cho biết, ngoài ra, các nguy cơ về lũ quét và sạt lở đất hiện nay đang ở mức cao và rất cao ở các tỉnh khu vực Nam Trung Bộ, đặc biệt là hai tỉnh Đắk Lắk và Khánh Hòa. Theo ông Lâm, trong những ngày tới, Trung tâm nhận định trong ngày và đêm 20.11 mưa lớn sẽ còn tiếp tục xảy ra ở khu vực Nam Trung Bộ, trong đó vẫn là trọng tâm ở hai tỉnh Đắk Lắk và Khánh Hòa với lượng mưa phổ biến từ 125mm và có nơi trên 350mm. Lượng mưa này sẽ duy trì mức lũ trên báo động 3 tại các sông ở khu vực Đắk Lắk và Khánh Hòa khiến cho nguy cơ ngập lụt và đặc biệt là lũ quét, sạt lở đất trong những giờ tới vẫn sẽ ở mức rất cao.

Sau ngày 21.11, Trung tâm dự báo mưa sẽ giảm và dịch dần lên phía Bắc. Cho nên tình hình lũ ở các khu vực Đắk Lắk và Khánh Hòa sẽ giảm dần. Tuy nhiên, sau đấy thì mưa sẽ dịch dần đến các khu vực như Quảng Ngãi, Đà Nẵng hay TP Huế.

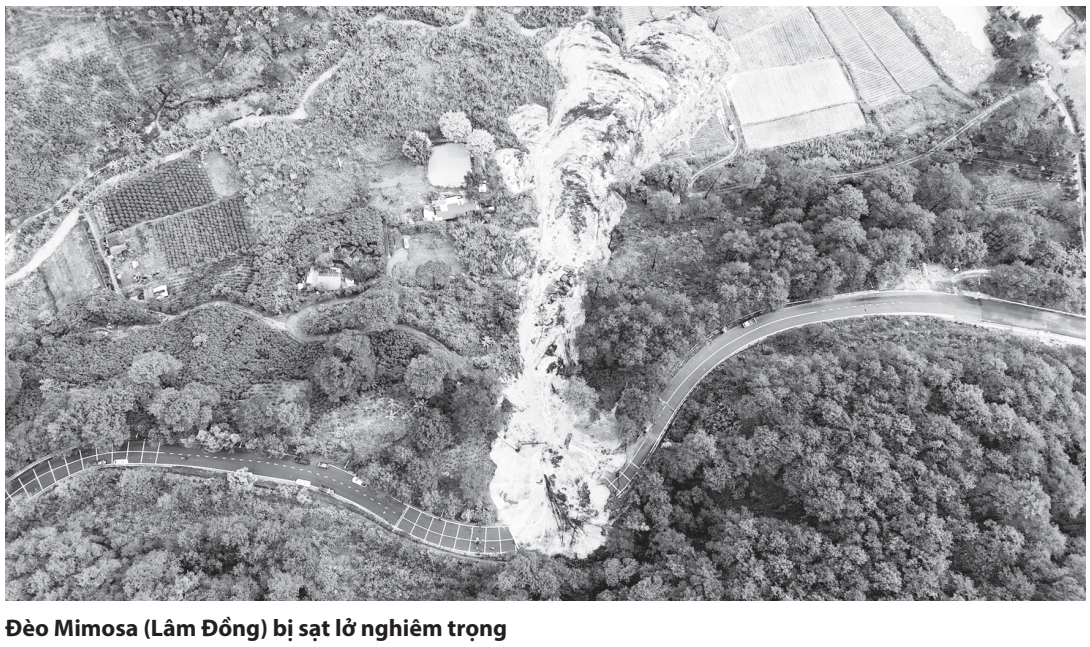
Dời dân khẩn trước cơn lũ lịch sử

Kiểm tra công tác ứng phó mưa lũ tại các xã phía Đông tỉnh Đắk Lắk, trưa 19.11, Phó Thủ tướng Hồ Quốc Dũng chỉ đạo huy động tất cả các lực lượng để đưa dân ra khỏi vùng ngập sâu trước diễn biến phức tạp. "Bằng mọi cách sơ tán dân đến vùng an toàn trước khi trời tối. Nếu cần thiết huy động cả trực thăng", Phó Thủ tướng nhấn mạnh.

Đợt lũ chồng lũ kéo dài suốt bốn ngày qua (17-20.11) đã đẩy nhiều địa phương tại Khánh Hòa vào tình cảnh hết sức khó khăn khi nhà cửa, tài sản của người dân bị thiệt hại nặng, nhiều khu vực chìm sâu trong nước và bị cắt điện. Mưa lũ đã dội đến bất ngờ trong đêm 18 và 19.11 tại các khu vực trũng thấp ven sông, đặc biệt là Vĩnh Trung, Vĩnh Thạnh, và Tây Nha Trang, khiến người dân không kịp trở tay. Tình trạng ngập sâu diễn ra nghiêm trọng tại các xã cũ như Vĩnh Phương, Vĩnh Thạnh, Vĩnh Trung, Vĩnh Thái (nay thuộc các phường Tây và Nam Nha Trang), làm tê liệt nhiều tuyến đường, kể cả trục đường

Các phường ở Nha Trang (Khánh Hòa) chìm trong biển nước

Đèo Mimosa (Lâm Đồng) bị sạt lở nghiêm trọng

chính Võ Nguyên Giáp. Nhiều thôn xã thuộc Ninh Phước (Phước Lợi, Phước Khánh) và các phường như Phan Rang, Đông Hải hiện đang bị cô lập hoàn toàn. Trước diễn biến thiên tai khẩn cấp, các lực lượng vũ trang cùng chính quyền địa phương đã huy động tổng lực nhân lực và phương tiện để khẩn trương cứu dân, di chuyển người dân ra khỏi vùng nguy hiểm.

Bên cạnh đó, công tác khắc phục sạt lở đèo Khánh Lê, bảo đảm an toàn hồ đập và thông tuyến giao thông cũng được ưu tiên tối đa để phục vụ công tác ứng cứu. Thậm chí, Ban Chỉ huy phòng thủ khu vực 3 (Cam Lâm) đã phải đề nghị Bộ Tư lệnh Vùng 4 Hải quân tăng cường hàng trăm cán bộ, chiến sĩ và xuồng cứu hộ để ứng cứu khẩn cấp tại hàng chục điểm ngập sâu ở Cam Lâm, Suối Dầu và Diên Điền. Tính đến 11h ngày 20.11, toàn tỉnh Khánh Hòa vẫn còn mưa, cục bộ có nơi mưa vừa, và mặc dù thượng lưu sông Cái Nha Trang và sông Cái Phan Rang đang giảm, mực nước trên sông Dinh vẫn tiếp tục lên, đòi hỏi sự cảnh giác cao độ và các biện pháp ứng phó quyết liệt. Nước lũ trên các sông phía Đông tỉnh Gia Lai tuy có giảm, nhưng nhiều khu vực vẫn ngập lụt và diễn biến ngày càng phức tạp. Các lực lượng chức năng quyết tâm tiếp cận điểm cô lập cứu dân đến nơi an toàn để tránh lũ.

Những ngày qua, tại phường Quy Nhơn Đông, nước lên nhanh chính quyền và lực lượng chức năng các cấp đã kích hoạt phương án khẩn cấp, tổ chức di dời hàng ngàn hộ dân. Nhiều chuyên gia nhận định, mưa lớn gây lũ ngập lụt sâu, diện rộng ở hạ lưu sông Hà Thanh, đã xuất hiện một số điểm ngập vượt đỉnh lũ lịch sử năm 2009 ở Quy Nhơn. Bởi vậy, để chủ động ứng phó với đợt mưa lũ lần này, nhiều lực lượng như quân sự, công an, biên phòng, đoàn thanh niên, dân quân tự vệ, các tổ tuần tra cộng đồng... đã chung sức, đồng loạt vào cuộc. Những đêm qua, hàng chục tổ công tác được tăng cường đến các điểm xung yếu, dùng dây dẫn đường, dựng chốt canh gác, hỗ trợ người già, trẻ nhỏ và hộ neo đơn sơ tán. Sự phối hợp chặt chẽ giữa các lực lượng đã giúp quá trình ứng cứu diễn ra nhanh, an toàn và hiệu quả hơn trong điều kiện thời tiết khắc nghiệt.

Theo báo cáo nhanh của Ban Chỉ huy Phòng thủ dân sự tỉnh Gia Lai, từ đêm 18 đến sáng 20.11, khu vực phía Đông tỉnh Gia Lai xuất hiện mưa rất lớn, có nơi lượng mưa vượt 800mm, khiến lũ trên các sông Ba và sông Kôn dâng cao, gây ngập sâu và chia cắt nhiều địa bàn. Hơn 19.200 hộ dân bị ảnh hưởng, gần 11.000 lượt người phải sơ tán khẩn cấp. Nhiều tuyến tỉnh lộ, đường liên xã, liên thôn bị ngập sâu từ 0,5-1,5m; một số cầu, tràn và cống qua suối bị nước lũ cuốn trôi hoặc hư hỏng nặng. Ông Phạm Anh Tuấn, Chủ tịch UBND tỉnh Gia Lai cho biết: Hiện nay các phương tiện cứu hộ của tỉnh đã tỏa đi các hướng, tuy nhiên mưa vẫn rất to và gió rất lớn cho nên lực lượng cứu hộ chưa thể làm nhanh được. Hiện các lực lượng chức năng vẫn đang túc trực ở những điểm xung yếu, theo dõi mực nước từng giờ và sẵn sàng triển khai các phương án cứu hộ tiếp theo.

Đề nghị Chính phủ hỗ trợ gạo cứu trợ

Theo thống kê nhanh, đến 6h sáng 20.11, mưa lũ đã khiến ba người tử vong; nhiều khu dân cư bị cô lập. Ước tính thiệt hại ban đầu khoảng 1.000 tỉ đồng, tập trung ở hệ thống giao thông, thủy lợi, nhà cửa và sản xuất nông nghiệp. Ông Nguyễn Tuấn Thanh, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh Gia Lai cho biết: Những ngày qua, lực lượng công an, quân sự và các đội cứu hộ đã huy động hơn 5.000 cán bộ, chiến sĩ, 15 ca nô, 43 xuồng máy và hàng trăm phương tiện để hỗ trợ sơ tán, cứu nạn và đảm bảo an ninh trật tự. Ở lĩnh vực giáo dục, 691/897 trường học tại 58 xã, phường phía Đông phải cho học sinh tạm nghỉ để bảo đảm an toàn, đồng thời trưng dụng làm nơi sơ tán dân.

Ông Nguyễn Tuấn Thanh, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh Gia Lai nhấn mạnh: Tỉnh đã kích hoạt phương án ứng phó lũ cấp độ 3.1, huy động tối đa lực lượng tại chỗ. Trước mắt, UBND tỉnh đã có tờ trình gửi Chính phủ hỗ trợ Gia Lai hai ngàn tấn gạo hỗ trợ cho mỗi hộ 3 tháng để đảm bảo cuộc sống ban đầu. Theo ông Thanh, tỉnh Gia Lai quyết định hỗ trợ cho các đối tượng bị ảnh hưởng của đợt lũ lịch sử này là hộ nghèo, cận nghèo và đặc biệt khó khăn do lũ lụt gây ra 2 triệu đồng/hộ trong thời gian 3 tháng. Nhà bị sập, tốc mái hoàn toàn, tốc mái một phần tiếp tục cho hưởng chính sách như đợt bão số 13 gây ra đối với nhà sập hoàn toàn là 60 triệu, tốc mái một phần là 2 triệu để khắc phục một phần khó khăn.

Mưa lũ lớn kéo dài đã gây ra thiệt hại về người, tài sản cũng như cơ sở hạ tầng trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng trong những ngày qua. Theo Ban Chỉ huy Phòng thủ dân sự tỉnh Lâm Đồng, tại khu vực hạ du các hồ thủy điện gồm các xã Đức Trọng, D'Ran, Ka Đô, Quảng Lập, Hiệp Thạnh, Đơn Dương, Nâm Nung, Quảng Phú và Nam Đà đang bị ảnh hưởng ngập lụt bởi vận hành xả lũ tại các hồ chứa thủy điện trên địa bàn. Bên cạnh đó, hiện tượng sạt lở và trượt đất tại các tuyến đèo cũng diễn ra hết sức phức tạp, ảnh hưởng trực tiếp đến an toàn giao thông, tiềm ẩn nguy cơ đe dọa tính mạng và tài sản của người dân.

Nghiêm trọng nhất là vụ sạt lở đèo Mimosa vào đêm 19.11 làm đứt gãy toàn bộ nền, mặt đường và taluy âm tại Km226+600 đến Km226+800. Hiện trường ghi nhận vị trí bị sạt lở có chiều dài khoảng 70m, chiều sâu 40m. Trước đó, trên địa bàn tỉnh cũng xảy ra nhiều vụ sạt lở trên các tuyến đèo Gia Bắc, D'Ran, Prenn, quốc lộ 28…■

Trạm y tế đạt chuẩn quốc gia phải mua nước đóng chai để rửa dụng cụ y tế

Trạm Y tế Phổ Châu phường Sa Huỳnh (Quảng Ngãi) nhiều năm nay phải sử dụng nguồn nước giếng khoan nhiễm phèn do khu vực chưa có công trình cấp nước sạch tập trung.

Dù Trạm Y tế Phổ Châu vừa được xây dựng và đưa vào sử dụng từ đầu năm 2025, thế nhưng lại đang rơi vào tình trạng không có nước sạch để sử dụng, ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng chăm sóc sức khỏe ban đầu cho người dân.

Bác sĩ Nguyễn Tấn Linh, Trưởng trạm Y tế Phổ Châu cho biết, giếng khoan tại trạm bị nhiễm phèn trầm trọng, nhưng vì địa bàn chưa có công trình cung cấp nước sạch tập trung, nên từ nhiều năm nay, bệnh nhân đến thăm khám cũng như y, bác sĩ tại trạm phải sử dụng nguồn nước này. Để đảm bảo quy trình khử khuẩn dụng cụ y tế, ở bước rửa dụng cụ y tế, trạm phải mua nước đóng chai để sử dụng. Nguồn nước sinh hoạt bị nhiễm phèn cũng khiến hệ thống vòi rửa tay, bồn rửa và nhà vệ sinh tại trạm đều bị ố vàng, người dân đến khám không khỏi lo ngại. Ông N.T.V. ở thôn Châu Me (phường Sa Huỳnh) cho hay, bác sĩ và bệnh nhân đều phải rửa tay trước và sau khi tiếp xúc để đảm bảo vệ sinh. "Nhưng nước ở trạm bị phèn nặng, nhìn bồn rửa tay và nhà vệ sinh bị ố vàng là tôi đã e ngại rồi", ông V. nói.

Nhiều năm nay Trạm Y tế Phổ Châu buộc phải sử dụng nguồn nước giếng khoan nhiễm phèn

Trạm Y tế Phổ Châu mới được xây dựng và đưa vào sử dụng từ đầu năm 2025

Theo bác sĩ Linh, Trạm Y tế Phổ Châu được xây mới và đưa vào sử dụng từ đầu năm 2025, đạt chuẩn quốc gia. Tuy nhiên, vấn đề nước sạch vẫn chưa được khắc phục vì công trình đang trong thời gian bảo hành. "Chúng tôi đã kiến nghị lên cấp trên đầu tư hệ thống lọc nước để cải thiện tình trạng nhiễm phèn, nhưng vì trạm còn trong thời gian bảo hành nên phải chờ cơ quan có thẩm quyền xử lý", bác sĩ Linh cho biết. Tình trạng một trạm y tế đạt chuẩn quốc gia nhưng thiếu nước sạch đặt ra nhiều bất cập, nhất là trong bối cảnh yêu cầu về kiểm soát nhiễm khuẩn, vệ sinh y tế ngày càng khắt khe. Người dân địa phương mong muốn các cơ quan chức năng sớm có giải pháp để đảm bảo môi trường khám chữa bệnh an toàn hơn.

Về lâu dài, cần tính đến giải pháp ưu tiên đấu nối nước sạch từ hệ thống cấp nước sạch phục vụ khu dân cư Sa Huỳnh, phường Sa Huỳnh về trạm y tế, để trạm có nước sinh hoạt đảm bảo quy chuẩn, đảm bảo chất lượng dịch vụ y tế phục vụ người dân.

Tin, ảnh: NHƯ ĐỒNG

Nguy cơ bùng phát dịch sốt xuất huyết thời điểm cuối năm

Mưa bão và ngập úng tại nhiều địa phương đang làm gia tăng nguy cơ bùng phát sốt xuất huyết Dengue. Bộ Y tế cảnh báo, dịch có thể lan rộng khi muỗi phát triển mạnh khi virus Dengue tiếp tục được ghi nhận ở nhiều khu vực.

Từ giữa tháng 12.2024 đến tháng 10.2025, cả nước ghi nhận hơn 110.500 ca mắc và 23 ca tử vong do sốt xuất huyết, tăng gần 17% số ca mắc so với cùng kỳ. Ngành y tế lo ngại, từ nay đến cuối năm, trong bối cảnh mưa bão và ngập úng xảy ra tại nhiều địa phương, nguy cơ sốt xuất huyết Dengue sẽ bùng phát trở lại do nước đọng, tạo điều kiện cho muỗi sinh sôi và làm tăng nguy cơ lây lan bệnh. Đáng lo ngại, tình hình sốt xuất huyết Dengue tiếp tục có nhiều thay đổi. Theo các chuyên gia y tế, nếu trước đây bệnh thường xuất hiện theo mùa và tập trung nhiều tại khu vực phía Nam thì hiện nay, nhiều tỉnh, thành trên cả nước ghi nhận hàng trăm đến hàng nghìn ca mắc, phản ánh phạm vi lưu hành mở rộng của virus Dengue tương tự các quốc gia nhiệt đới và cận nhiệt đới khác. Cùng với đó, số ca bệnh nặng có xu hướng tăng với các biến chứng nguy hiểm như sốc, xuất huyết nghiêm trọng và suy đa tạng.

Theo Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), sốt xuất huyết Dengue là bệnh do muỗi truyền lây lan nhanh nhất thế giới. Hơn một nửa dân số toàn cầu đang bị đe dọa, bệnh đã lưu hành tại hơn 100 quốc gia. Dưới tác động của biến đổi khí hậu, đô thị hóa và giao thương, dịch bệnh được dự báo diễn biến phức tạp hơn, thể hiện qua số ca mắc kỷ lục hơn 14 triệu ca trên toàn thế giới trong năm 2024, gấp đôi năm 2023. Trong bối cảnh đó, Hội nghị Khoa học toàn quốc về sốt xuất huyết Dengue 2025 (Vietnam Dengue Summit 2025) sẽ diễn ra tại TP.HCM vào cuối tháng 11.2025 dự kiến thu hút hơn 700 chuyên gia y tế, nhà khoa học trong nước, quốc tế và đại diện truyền thông tham dự. Hội nghị do Viện Pasteur TP.HCM chủ trì nhằm tăng cường chia sẻ tri thức và thúc đẩy hợp tác trong kiểm soát, phòng chống sốt xuất huyết Dengue.

Tại đây, các chuyên gia sẽ trao đổi về nghiên cứu, điều trị, dự phòng, ứng dụng công nghệ dự báo dịch và giải pháp truyền thông phù hợp với thực tiễn tại Việt Nam. Kinh nghiệm kiểm soát dịch từ các Viện Vệ sinh dịch tễ, Pasteur khu vực, Trung tâm Kiểm soát bệnh tật, Trường Đại học Y dược, các trung tâm chăm sóc sức khỏe và bệnh viện trên cả nước cũng sẽ được chia sẻ.

B.N

Cần đổi mới công tác quảng bá, xúc tiến

● Bài, ảnh: ANH TÚ

Bộ VHTTDL vừa phối hợp với UBND tỉnh Ninh Bình tổ chức Hội nghị xúc tiến du lịch quốc gia năm 2026. Hội nghị là cơ hội để các nhà quản lý, đại diện 34 tỉnh, thành phố, các doanh nghiệp, chuyên gia "hiến kế" cho công tác quảng bá, xúc tiến du lịch.

Toàn cảnh Hội nghị

Điểm sáng trong bức tranh kinh tế - xã hội

Nhìn lại ngành Du lịch trong năm qua, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hồ An Phong khẳng định: "Du lịch Việt Nam năm 2025 tiếp tục là điểm sáng trong bức tranh kinh tế - xã hội của đất nước, du khách quốc tế tăng 21,7% (tỷ lệ tăng cao nhất thế giới). Đây là kết quả của công tác lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Nhà nước, sự điều hành của Chính phủ rất quyết liệt, năng động cũng như sự tham gia của các Bộ, ngành, đặc biệt là các địa phương, các doanh nghiệp, các điểm đến du lịch. Hội nghị xúc tiến du lịch quốc gia năm 2026 được tổ chức sớm với mục tiêu tập hợp ý tưởng, tập trung bàn các giải pháp, các nội dung, các thị trường, bàn các cách làm, chia sẻ trách nhiệm để chúng ta dẫn dắt, thực hiện công tác quảng bá, xúc tiến hình ảnh quốc gia với thế giới một cách tốt nhất trong năm 2026".

Bà Nguyễn Thị Hoa Mai, Phó Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam cho biết, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác quảng bá, xúc tiến du lịch vẫn còn một số tồn tại, hạn chế về thể chế, cơ chế, cũng như chưa có cơ chế phối hợp rõ ràng giữa trung ương, địa phương, doanh nghiệp, cơ quan đại diện nước ngoài. Cơ chế tài chính cho xúc tiến chưa ổn định, chưa tương xứng. Sản phẩm, dịch vụ gắn với xúc tiến còn hạn chế, chưa tạo được sự khác biệt để "kể câu chuyện Việt Nam". Thiếu cơ chế đo lường và đánh giá hiệu quả xúc tiến. Công tác truyền thông, quảng bá, ứng dụng công nghệ số chưa mạnh và chưa tạo dấu ấn. Vì vậy cần phải đổi mới công tác xúc tiến, một chương trình xúc tiến quốc gia mạnh sẽ buộc sản phẩm phải đổi mới, địa phương phải liên kết, chính sách visa phải thông thoáng hơn, hàng không phải mở thêm đường bay, doanh nghiệp phải nâng chuẩn dịch vụ và người dân phải thay đổi thái độ phục vụ.

Tăng cường hợp tác xây dựng sản phẩm liên vùng

Bà Hà Lan Anh, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Ninh Bình mong muốn tiếp tục cùng các địa phương tăng cường hợp tác xây dựng sản phẩm liên vùng theo chủ đề di sản, sinh thái, nông nghiệp, văn hóa - tâm linh, du lịch MICE và công nghiệp văn hóa. Cùng với đó, đẩy mạnh chia sẻ dữ liệu giữa các tỉnh, thành phố, các đơn vị nhằm phục vụ xúc tiến thị trường, phối hợp triển khai bản đồ số du lịch quốc gia. Việc ứng dụng các công nghệ mới như trí tuệ nhân tạo, phân tích hành vi du khách, truyền thông số quốc tế cần có sự chung tay từ các địa phương, từng bước đưa hoạt động xúc tiến trở nên chuyên nghiệp, có trọng tâm, trọng điểm và đo lường được hiệu quả.

Đại diện Sở Du lịch TP.HCM đề xuất Bộ VHTTDL tiếp tục tăng cường vai trò điều phối chiến lược thông qua việc xây dựng Chiến lược xúc tiến du lịch quốc gia giai đoạn 2026-2030, xác định rõ các thị trường trọng điểm, thông điệp cốt lõi và định hướng chung cho toàn ngành. Nâng cao năng lực hệ thống trung tâm xúc tiến du lịch địa phương, thông qua việc tổ chức các khóa đào tạo chuyên sâu về Market Intelligence, MICE, Digital Marketing, quản trị chiến dịch truyền thông, đồng thời hỗ trợ nguồn lực và giải pháp cho quá trình chuyển đổi số trong xúc tiến. Cũng như dẫn dắt liên kết vùng và liên kết liên tỉnh trong xúc tiến du lịch.

Tại Hội nghị, các đại biểu, chuyên gia, doanh nghiệp đã thảo luận nhóm giải pháp nâng cao và đổi mới hoạt động xúc tiến du lịch, từ những yếu tố mang tính nền tảng như hoàn thiện thể chế, xây dựng chính sách, xác lập định hướng chiến lược và cơ chế phối hợp giữa Trung ương, địa phương, doanh nghiệp, cho đến đổi mới mô hình triển khai các hoạt động xúc tiến và quảng bá trên thị trường. Thảo luận các định hướng lớn cho công tác xúc tiến năm 2026 như: Phát triển chiến dịch quảng bá quy mô quốc gia; ứng dụng dữ liệu lớn, nền tảng số và công nghệ mới trong tiếp thị du lịch; mở rộng hợp tác với hàng không và các đối tác quốc tế; thúc đẩy liên kết vùng và mô hình phối hợp Trung ương, địa phương, doanh nghiệp; phát huy di sản, văn hóa và đặc biệt là ẩm thực Việt Nam trong chiến lược thương hiệu điểm đến.

Thứ trưởng Hồ An Phong đánh giá cao tinh thần trách nhiệm và các tham luận, ý kiến đóng góp tại Hội nghị đồng thời nhấn mạnh: "Công tác xúc tiến quảng bá du lịch năm 2026 cần bám sát chỉ đạo của Chính phủ, đặc biệt là Nghị quyết 226/NQ-CP và Công điện 34/CĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về thúc đẩy thu hút khách du lịch quốc tế. Đổi mới mạnh mẽ phương thức xúc tiến, ứng dụng công nghệ số, tăng cường truyền thông đa nền tảng và nâng cao hiệu quả chiến dịch quảng bá có trọng tâm, trọng điểm. Phối hợp chặt chẽ giữa Nhà nước, địa phương, doanh nghiệp. Mở rộng khai thác thị trường mới nối gắn xúc tiến với tăng cường kết nối hàng không và mở rộng đường bay quốc tế. Đẩy mạnh chiến dịch truyền thông tại các thị trường Đông Bắc Á, ASEAN, châu Âu và Bắc Mỹ, trong đó chú trọng phân khúc khách chi tiêu cao, khách golf, khách thích du lịch trải nghiệm, xanh, bền vững. Hoàn thiện cơ chế, chính sách để tạo thuận lợi hơn cho doanh nghiệp du lịch, nâng cao hiệu quả phối hợp giữa Bộ, ngành, địa phương. Tăng cường huy động nguồn lực xã hội hóa trong xúc tiến quảng bá, khai thác tốt hơn vai trò của hiệp hội, doanh nghiệp và các đối tác chiến lược".

Để triển khai hiệu quả các nhiệm vụ trong thời gian tới, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hồ An Phong đề nghị Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam chủ trì tham mưu xây dựng và hoàn thiện Kế hoạch xúc tiến du lịch năm 2026. Trong đó, đổi mới nội dung và phương thức xúc tiến theo hướng hiện đại, chuyên nghiệp. Tập trung vào các chiến dịch truyền thông trọng điểm, tăng cường xúc tiến số và hợp tác quốc tế; tổng hợp đầy đủ kết quả Hội nghị để tham mưu hoàn thiện các cơ chế, chính sách liên quan. Các địa phương chủ động xây dựng kế hoạch xúc tiến phù hợp với tiềm năng, lợi thế của từng địa bàn, tích cực tham gia các hoạt động xúc tiến chung và chú trọng phát triển sản phẩm du lịch đặc thù, chất lượng cao, giàu trải nghiệm". ■

● **P.V:** *Dự thảo Báo cáo chính trị Đại hội XIV ghi nhận kết quả công tác đối với người Việt Nam ở nước ngoài được triển khai tích cực và thực chất hơn. Ông có thể đánh giá thêm về điều này?*

- Ông Nguyễn Trung Kiên, Chủ nhiệm Ủy ban Nhà nước về người Việt Nam ở nước ngoài: Trong nhiệm kỳ vừa qua, công tác đối với người Việt Nam ở nước ngoài đã đạt nhiều kết quả nổi bật. Nếu như trước đây, chính sách chủ yếu tập trung vào công tác vận động, thì nay đã chuyển mạnh sang hướng xây dựng cơ chế, môi trường và điều kiện thuận lợi để kiều bào phát huy vai trò chủ động, đồng hành và trực tiếp tham gia đóng góp thiết thực cho đất nước.

Song song với đó, Đảng và Nhà nước đặc biệt chú trọng đến các hoạt động chăm lo đời sống vật chất và tinh thần của cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài, nhất là trong việc gìn giữ và lan tỏa bản sắc văn hóa, tiếng Việt, hỗ trợ hội nhập tại nước sở tại và củng cố sự đoàn kết cộng đồng. Những nỗ lực này đã góp phần tạo nền tảng vững chắc để bà con yên tâm ổn định cuộc sống, gắn bó hơn với quê hương và từ đó phát huy mạnh mẽ tiềm năng, trí tuệ, tình cảm của kiều bào trong sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước. Cũng chính nhờ những kết quả đó mà sự quan tâm, chỉ đạo sát sao của các đồng chí lãnh đạo cao nhất của Đảng và Nhà nước càng trở thành điểm tựa tinh thần đặc biệt quan trọng đối với kiều bào.

Việc Bộ Chính trị ban hành Kết luận số 12-KL/TW ngày 12.8.2021 và Chính phủ ban hành Nghị quyết số 169/NQ-CP ngày 31.12.2021 là những dấu mốc quan trọng, khẳng định cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài là bộ phận không tách rời của dân tộc Việt Nam, là nguồn lực của đất nước, là nhân tố quan trọng góp phần tăng cường quan hệ hữu nghị, hợp tác giữa Việt Nam với các nước. Đây vừa là sự kế thừa, vừa là bước phát triển mới trong chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, phù hợp với bối cảnh đất nước hội nhập quốc tế sâu rộng.

Trên tinh thần đó, các cơ quan trong hệ thống chính trị đã không ngừng đổi mới nội dung, phương thức và nâng cao hiệu quả công tác. Công tác bảo hộ công dân, hỗ trợ pháp lý được triển khai chủ động, kịp thời, thể hiện rõ tinh thần lấy người dân làm trung tâm phục vụ. Công tác gìn giữ tiếng Việt, văn hóa dân tộc có nhiều chuyển biến tích cực với các lớp dạy tiếng Việt, chương trình "Tủ sách Tiếng Việt", hoạt động văn hóa cộng đồng được lan tỏa ở các nước và nhiều khu vực. Công tác kết nối, thu hút và phát huy nguồn lực trí thức, chuyên gia, doanh

ĐÓNG GÓP Ý KIẾN CÁC VĂN KIỆN TRÌNH ĐẠI HỘI LẦN THỨ XIV CỦA ĐẢNG

Khẳng định vai trò của cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài

● **HỒNG NHUNG** ***(thực hiện)***

Chia sẻ với *Văn Hóa* về việc góp ý vào Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng, ông Nguyễn Trung Kiên, Chủ nhiệm Ủy ban Nhà nước về người Việt Nam ở nước ngoài (Bộ Ngoại giao) đánh giá cao các dự thảo văn kiện Đại hội XIV của Đảng, đồng thời khẳng định công tác đối với người Việt Nam ở nước ngoài trong suốt thời gian qua đã đạt nhiều kết quả nổi bật, thể hiện bước phát triển mới cả về tư duy, cách làm và hiệu quả thực tiễn.

Ông Nguyễn Trung Kiên, Chủ nhiệm Ủy ban Nhà nước về người Việt Nam ở nước ngoài

nhân kiều bào được mở rộng, tập trung vào các lĩnh vực ưu tiên như khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, giáo dục và y tế.

Bên cạnh đó, sự phối hợp giữa các Bộ, ngành, địa phương với Ủy ban Nhà nước về người Việt Nam ở nước ngoài ngày càng chặt chẽ và hiệu quả, góp phần lan tỏa tinh thần lấy kiều bào làm trung tâm của chính sách. Nhiều mô hình, sáng kiến do kiều bào khởi xướng đã được kết nối, hỗ trợ triển khai trong nước; ngày càng nhiều chuyên gia, trí thức Việt Nam ở nước ngoài tham gia xây dựng chính sách, tư vấn chiến lược phát triển, đồng hành trong các hoạt động đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao.

Những kết quả đó khẳng định quan điểm nhất quán và sự quan tâm sâu sắc của lãnh đạo Đảng, Nhà nước, đồng thời thể hiện niềm tin, tình cảm và khát vọng gắn bó của kiều bào đối với Tổ quốc. Trong giai đoạn tới, khi Văn kiện Đại hội XIV tiếp tục nhấn mạnh nhiệm vụ phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, trong đó có cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài, công tác đối với người Việt Nam ở nước ngoài sẽ được triển khai sâu rộng, thực chất hơn nữa, đóng góp tích cực cho mục tiêu xây dựng đất nước và cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài phát triển nhanh, bền vững trong kỷ nguyên mới, nâng cao vị thế và hình ảnh của Việt Nam và con người Việt Nam trên trường quốc tế.

● *Xin ông cho biết về những ý kiến đóng góp của kiều bào cho dự thảo Báo cáo chính trị Đại hội XIV của Đảng?*

- Đợt lấy ý kiến của kiều bào đối với dự thảo Báo cáo chính trị trình Đại hội XIV của Đảng được triển khai sâu rộng, đến nay đã nhận được hơn 1.300 lượt ý kiến từ cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài từ khắp các châu lục. Ý kiến của kiều bào, các hội đoàn, mạng lưới/nhóm chuyên gia, trí thức, doanh nhân, sinh viên, phụ nữ… thể hiện tinh thần trách nhiệm, niềm tin và khát vọng đóng góp cho quê hương, phản ánh sinh động tình cảm gắn bó của đồng bào ta ở nước ngoài với Tổ quốc.

Về tổng thể, kiều bào đánh giá dự thảo Báo cáo chính trị lần này có chất lượng và tầm nhìn chiến lược cao, thể hiện rõ sự liên thông giữa ba lĩnh vực quan trọng là kinh tế - xã hội - xây dựng Đảng. Nhiều ý kiến đánh giá cao bước đổi mới trong tư duy lãnh đạo khi lần đầu tiên bốn báo cáo lớn được tích hợp trong một Báo cáo chính trị duy nhất và việc đưa Chương trình hành động thực hiện ngay trong Báo cáo, thể hiện tinh thần "nói đi đôi với làm".

Về chủ đề của Đại hội, kiều bào bày tỏ sự thống nhất và đồng thuận cao, coi đây là thông điệp ngắn gọn, rõ ràng, thể hiện khát vọng phát triển và tinh thần đại đoàn kết toàn dân tộc. Về chủ trương phát triển, kiều bào đánh giá cao các định hướng mới, nhấn mạnh ba trụ cột khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, coi đây là động lực trung tâm của mô hình phát triển mới. Kiều bào nêu kiến nghị về: Xây dựng Chiến lược quốc gia về nhân tài và đổi mới sáng tạo, kết nối nguồn lực trí tuệ trong và ngoài nước; chính thức hóa chính sách "hồi lưu tri thức" - đưa tri thức Việt quay về phục vụ đất nước, khuyến khích chuyên gia, trí thức Việt Nam ở nước ngoài tham gia phát triển đất nước; ban hành cơ chế bảo vệ người dám nghĩ, dám làm; phát triển hệ sinh thái đổi mới sáng tạo quốc gia, trung tâm R&D vùng và quốc gia.

Về đối ngoại và hội nhập quốc tế, nhiều ý kiến nhấn mạnh gần 6,5 triệu người Việt Nam ở nước ngoài là nguồn lực chiến lược và sức mạnh mềm của đất nước trong hội nhập quốc tế và đối ngoại nhân dân. Các kiến nghị tập trung vào tăng cường phối hợp giữa cơ quan đại diện với hội đoàn, phát huy vai trò của kiều bào trong ngoại giao văn hóa, khoa học, giá trị Việt - phát triển mạng lưới "Sứ giả Nhân dân" để quảng bá hình ảnh Việt Nam sáng tạo, nhân văn và hội nhập.

Với chính sách đối với người Việt Nam ở nước ngoài, đa số ý kiến đồng thuận cao với tinh thần của Dự thảo, khẳng định cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài là bộ phận không tách rời của dân tộc Việt Nam, là nguồn lực của đất nước và nêu các đề xuất cụ thể về: Tạo hành lang pháp lý ổn định để kiều bào yên tâm hội nhập và đóng góp; đẩy mạnh dạy và học tiếng Việt, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc; cải cách hành chính, số hóa dịch vụ công; phát triển các chương trình giao lưu, học bổng, thực tập cho thanh niên, sinh viên kiều bào; xây dựng mạng lưới trí thức - doanh nhân - chuyên gia Việt toàn cầu, kết nối với địa phương trong nước.

Có thể nói, những ý kiến đóng góp của kiều bào vừa mang tính lý luận, vừa rất thực tiễn, thể hiện niềm tin vào đường lối đổi mới và kỳ vọng Đại hội XIV sẽ tiếp tục khẳng định vai trò của cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài trong chiến lược phát triển đất nước, góp phần củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc, lan tỏa giá trị và hình ảnh Việt Nam trên trường quốc tế.

● *Ông có chia sẻ những kỳ vọng gửi đến Đại hội XIV của Đảng?*

- Đại hội XIV của Đảng là dấu mốc có ý nghĩa đặc biệt, diễn ra trong thời điểm đất nước ta bước vào giai đoạn mới với khát vọng bước vào kỷ nguyên phát triển mới, trở thành nước phát triển, thu nhập cao vào giữa thế kỷ XXI.

Nhìn lại chặng đường lịch sử của dân tộc, chúng ta càng thấy rõ ý nghĩa của thời điểm hiện nay. Sau năm 1975, đất nước bước vào giai đoạn phục hồi và tái thiết đầy gian nan nhưng cũng hết sức kiêu hãnh, đặt nền móng cho hòa bình và thống nhất. Giai đoạn sau 1986 và những năm sau đó là bước ngoặt lớn của công cuộc đổi mới, mở ra tư duy phát triển mới, tạo nền tảng để đất nước từng bước hội nhập, tăng trưởng và khẳng định vị thế trên trường quốc tế.

Đến hôm nay, Việt Nam đang đứng trước cơ hội lịch sử để bước vào một kỷ nguyên phát triển mới - kỷ nguyên của đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, kinh tế tri thức và hội nhập sâu rộng. Với 7 nghị quyết quan trọng được Trung ương ban hành thời gian gần đây, cùng với Nghị quyết Đại hội XIV sắp tới và các nghị quyết tiếp theo trong tương lai, chúng ta có đủ cơ sở để tin tưởng vào một nền tảng chính sách mạnh mẽ, đồng bộ, tạo động lực đưa đất nước hiện thực hóa tầm nhìn 2045 trở thành quốc gia phát triển, thu nhập cao.

Cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài luôn dõi theo và đặt nhiều kỳ vọng vào Đại hội, bởi mỗi quyết sách của Đảng đều gắn liền với tương lai và vị thế của đất nước, cũng là tương lai và niềm tự hào của gần 6,5 triệu người Việt Nam đang sinh sống trên khắp thế giới.

Chúng tôi tin tưởng Đại hội XIV sẽ tiếp tục khẳng định và phát huy tư duy đổi mới, tầm nhìn chiến lược và bản lĩnh lãnh đạo của Đảng, đề ra những quyết sách đúng đắn, đột phá, vừa kế thừa truyền thống vừa mở ra con đường phát triển mới phù hợp với thời đại. Đại hội không chỉ là nơi tổng kết chặng đường đã qua, mà còn là lời hiệu triệu mạnh mẽ khơi dậy khát vọng vươn lên của toàn dân tộc, trong đó có cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài.

Chúng tôi tin tưởng rằng đồng bào ta ở khắp năm châu sẽ luôn hướng về Tổ quốc với tình cảm sâu nặng, niềm tin sắt son và quyết tâm đồng hành cùng Đảng, Nhà nước trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Chúng tôi kỳ vọng Đại hội XIV sẽ tiếp tục đặt con người Việt Nam (ở trong nước và ở nước ngoài) ở vị trí trung tâm của mọi chính sách phát triển; tiếp tục khơi dậy sức sáng tạo, tinh thần đoàn kết, ý chí vươn lên để đất nước - quê hương Việt Nam phát triển nhanh, bền vững, hội nhập sâu rộng, lan tỏa mạnh mẽ giá trị Việt Nam trong kỷ nguyên mới.

● *Xin cảm ơn ông!*

KỶ NIỆM 20 NĂM NGÀY DI SẢN VĂN HÓA VIỆT NAM:

Làm gì để "biến di sản thành tài sản"?

● **HÀ AN** ***(thực hiện)***

Trong dòng chảy lịch sử của dân tộc, di sản văn hóa luôn hiện diện như những trầm tích quý giá, kết tinh trí tuệ, bản lĩnh và tâm hồn Việt Nam qua hàng nghìn năm. Mỗi di tích, lễ hội, nghề truyền thống... đều là những mảnh ghép không thể thay thế của bản sắc văn hóa dân tộc.

Nhưng di sản không chỉ để chiêm ngưỡng và tự hào; di sản phải được bảo vệ, gìn giữ và phát huy, để trở thành nguồn lực cho phát triển bền vững hôm nay và mai sau. Tròn 20 năm Ngày Di sản văn hóa Việt Nam (23.11.2005 - 23.11.2025), câu chuyện bảo tồn và phát huy giá trị di sản càng trở nên cấp thiết trong bối cảnh phát triển mạnh mẽ của đất nước. Hai thập kỷ qua chứng kiến những chuyển biến sâu sắc, từ nhận thức, chính sách đến mô hình quản lý và sự tham gia của cộng đồng. Di sản không chỉ còn là ký ức, là cội nguồn, mà đã trở thành nguồn lực, động lực, sức mạnh mềm làm nên vị thế văn hóa Việt Nam trên trường quốc tế.

"Cần làm gì để biến di sản thành tài sản, cần phải có sự chung tay của nhiều phía, cơ quan quản lý, nhà nghiên cứu, nghệ nhân, doanh nghiệp. Sự hợp tác này sẽ giải quyết được những khó khăn, hạn chế, tồn tại mà bấy lâu nay chúng ta gặp phải."

(PGS.TS ĐỖ VĂN TRỤ)

Nhân dịp này, *Văn Hóa* đã có cuộc trao đổi với PGS.TS Đỗ Văn Trụ, Chủ tịch Hội Di sản Văn hóa Việt Nam về những thành tựu nổi bật cũng như không ít thách thức đang đặt ra và những giải pháp trọng tâm để thực hiện hiệu quả định hướng "biến di sản thành tài sản".

● *Thưa PGS.TS Đỗ Văn Trụ, ông đánh giá như thế nào về sự quan tâm của Đảng, Nhà nước và xã hội đối với lĩnh vực di sản văn hóa trong suốt thời gian qua?*

- PGS.TS Đỗ Văn Trụ: Cách đây 80 năm, ngày 23.11.1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký Sắc lệnh số 65/SL "Về bảo tồn cổ tích trong toàn cõi Việt Nam". Đây là Sắc lệnh đầu tiên của chính thể mới về bảo tồn di sản văn hóa dân tộc, đặt nền móng, kim chỉ nam, sợi chỉ đỏ xuyên suốt cho sự nghiệp bảo vệ di sản văn hóa nước nhà.

Xuất phát từ ý nghĩa lịch sử của Sắc lệnh số 65/SL, ngày 24.2.2005, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 36/2005/QĐ-TTg, lấy ngày 23.11 hằng năm là Ngày Di sản văn hóa Việt Nam. 80 năm qua, cùng với tiến trình xây dựng và bảo vệ tổ quốc, sự nghiệp bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa ngày càng được coi trọng. Hệ thống pháp luật về di sản văn hóa không ngừng được hoàn thiện nhằm đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của đất nước. Đến nay, cả nước đã xếp hạng được hơn 10.000 di tích cấp tỉnh, thành phố; 3.621 di tích quốc gia, 130 di tích quốc gia đặc biệt, trên tổng số hơn 40.000 di tích; khoảng 7.000 di sản văn hóa phi vật thể đã được kiểm kê, trong đó có 534 di sản đã được ghi vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

Nhiều di sản văn hóa của Việt Nam đã được UNESCO ghi danh. Điều đó chứng tỏ công tác bảo vệ di sản ngày càng hiệu quả, uy tín của di sản văn hóa Việt Nam trên trường quốc tế ngày càng được khẳng định. Từ một vài bảo tàng được xây dựng dưới thời Pháp thuộc, hiện nay, hệ thống bảo tàng Việt Nam đã có 127 bảo tàng công lập, 70 bảo tàng ngoài công lập, bảo quản trên bốn triệu hiện vật. Cả nước có hơn 300 hiện vật, nhóm hiện vật đã được Thủ tướng Chính phủ công nhận là bảo vật quốc gia. Chúng ta có quyền tự hào về kho tàng di sản văn hóa phong phú, đa dạng, giàu bản sắc dân tộc và những thành tựu đã đạt được trong sự nghiệp bảo vệ di sản văn hóa. Đó là nguồn động viên to lớn, giúp chúng ta càng thêm yêu và trách nhiệm với di sản văn hóa dân tộc.

Từ đổi mới 1986 đến nay, di sản văn hóa Việt Nam đã được Đảng, Nhà nước và toàn xã hội đặc biệt quan tâm. Di sản văn hóa không chỉ là cội nguồn, là sức mạnh mềm của nền văn hóa dân tộc mà đã thực sự trở thành một nguồn lực quan trọng để phát triển kinh tế đất nước. Đó là điều không thể phủ nhận. Bên cạnh đó, hệ thống luật pháp về di sản cũng ngày càng hoàn thiện. Chúng ta có Luật Di sản văn hóa năm 2001, sửa đổi năm 2009, và đặc biệt Luật sửa đổi, bổ sung năm 2024, một bước tiến rất lớn với nhiều điểm mới, tiếp cận xu thế quốc tế nhưng vẫn phù hợp tình hình Việt Nam. Các nghị định, thông tư sau luật đã cụ thể hóa nhiều nội dung quan trọng, tạo thuận lợi cho công tác bảo tồn di sản.

Du khách tham quan Hoàng thành Thăng Long — Ảnh: B.LÂM

Hiện vật chim ngậm đài sen (thời Lý) — Ảnh: H.LÂN

Song hành với đó, ý thức cộng đồng trong bảo vệ di sản ngày càng được nâng cao. Từ khi có Ngày Di sản văn hóa Việt Nam (23.11.2005), di sản ngày càng có sức lan tỏa mạnh mẽ. Việc bảo vệ di sản không chỉ là trách nhiệm Nhà nước mà là của toàn xã hội, của các cộng đồng, những chủ thể nắm giữ và gìn giữ di sản qua nhiều thế hệ.

● *Trong bối cảnh hiện nay, theo ông, đâu là những thách thức lớn nhất trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản?*

- Mâu thuẫn giữa bảo tồn và phát triển là vấn đề muôn đời, quốc gia nào cũng có, chỉ khác về mức độ. Ở Việt Nam, quá trình đô thị hóa, phát triển kinh tế thị trường khiến nảy sinh nhiều bất cập. Hành lang pháp lý về di sản văn hóa đã quy định rõ, tầm nhìn xa nhưng để pháp luật đi vào cuộc sống thực tiễn còn gặp nhiều hạn chế. Ví dụ như quy định, chính sách bảo vệ bảo vật quốc gia. Khi được Thủ tướng công nhận, pháp luật yêu cầu bảo vệ nghiêm ngặt, nhưng ở nhiều địa phương chưa thực hiện tốt, dẫn đến bảo vật hư hỏng, nguy cơ mất trộm.

Bên cạnh đó, số lượng di tích quá lớn, hơn 40.000 di tích, trong đó gần 4.000 di tích cấp quốc gia, nhưng kinh phí đầu tư còn hạn chế. Làm được chỗ này thì hỏng chỗ khác. Vì vậy, không thể chỉ trông vào ngân sách Nhà nước, phải có chính sách xã hội hóa mạnh mẽ. Hà Nội là một ví dụ tốt cho mô hình Nhà nước và nhân dân cùng làm, Nhà nước hỗ trợ 30-40%, còn lại xã hội hóa. Vai trò xã hội hóa trong bảo tồn di tích cần được phát huy và nhân rộng. Đặc biệt, Luật Di sản văn hóa 2024 đã đề cao yếu tố cộng đồng và trách nhiệm xã hội. Di sản muốn phát huy hiệu quả phải dựa vào chính cộng đồng. Thực tiễn ở nhiều quốc gia lớn như Mỹ, Anh, Đức... cho thấy, dù đất nước giàu có nhưng công tác bảo tồn di sản của họ cũng làm theo hướng xã hội hóa, dựa vào cộng đồng.

● *Thủ tướng Chính phủ đã chỉ đạo "biến di sản thành tài sản". Ông nhìn nhận thế nào về việc khai thác tiềm năng di sản hiện nay?*

- "Biến di sản thành tài sản" là một chủ trương rất đúng đắn. Di sản không chỉ tiêu tiền, mà phải

từ di sản làm ra tiền, tạo ra lợi ích thiết thực cho cộng đồng, cho phát triển kinh tế. Tuy nhiên, hiệu quả của chúng ta hiện nay vẫn chưa tương xứng với tiềm năng. Nhiều di sản, đã được xếp hạng nhưng chưa chuyển hóa thành lợi ích kinh tế. Cần làm gì để biến di sản thành tài sản cần phải có sự chung tay của nhiều phía, cơ quan quản lý, nhà nghiên cứu, nghệ nhân, doanh nghiệp. Sự hợp tác này sẽ giải quyết được những khó khăn, hạn chế, tồn tại mà bấy lâu nay chúng ta gặp phải.

Một số nơi làm tốt có thể kể đến như di tích Văn Miếu - Quốc Tử Giám, Hỏa Lò, Cố đô Huế, Hạ Long, Tràng An, Hội An… Ở những nơi này, người dân đã sống được bằng di sản, và khi người dân sống được bằng di sản thì họ sẽ quay trở lại bảo vệ di sản. Về luật pháp, không thể đòi hỏi sự hoàn thiện tuyệt đối, vì thực tiễn luôn vận động, phát sinh nhiều vấn đề mới. Luật phải có tính dự báo, luôn thay đổi để phù hợp yêu cầu phát triển và thông lệ quốc tế. Điều quan trọng là hiện thực hóa luật bằng chính sách cụ thể. Ví dụ như chế độ đãi ngộ nghệ nhân, chính sách bảo tồn di sản văn hóa phi vật thể, tu bổ di tích, bảo vật quốc gia…

Tôi lấy ví dụ vấn đề bảo vật quốc gia, khi được Thủ tướng Chính phủ công nhận, kèm theo đó là quy định bảo vệ nghiêm ngặt. Tuy nhiên, chính quyền một số địa phương vẫn lơi lỏng, chưa có những phương án bảo vệ đặc biệt được cấp thẩm quyền phê duyệt, dẫn đến nguy cơ bảo vật bị hư hại hoặc mất cắp. Vì thế, Luật đã có rồi, việc đưa Luật vào đời sống như thế nào thì chính quyền địa phương phải thực sự vào cuộc, không được lơi lỏng. Đồng thời đẩy mạnh công tác xã hội hóa. Nhà nước đóng vai trò chất xúc tác, kiến tạo, định hướng; phát triển di sản phải dựa vào sức dân và nguồn lực xã hội.

● *Ông có kỳ vọng gì về công tác bảo tồn, phát huy giá trị di sản trong thời gian tới?*

- Nhiều quốc gia đã làm rất tốt việc biến di sản thành nguồn lực kinh tế, đặc biệt qua du lịch, dịch vụ văn hóa, giáo dục di sản như Hàn Quốc, Trung Quốc. Điều đáng chú ý là ở họ, nguồn thu từ du lịch di sản được quay lại đầu tư cho di sản, tạo vòng tuần hoàn bền vững. Chúng ta nói nhiều về phát triển du lịch từ di sản, nhưng nguồn thu đó đã quay lại bao nhiêu để đầu tư cho di sản? Đây là vấn đề cần nghiên cứu nghiêm túc.

Một lần nữa cần khẳng định, di sản là tài sản vô giá của dân tộc. Muốn di sản thực sự trở thành nguồn lực và động lực phát triển, cần tiếp tục hoàn thiện chính sách, tăng cường xã hội hóa, nâng cao ý thức cộng đồng và đặc biệt là hiện thực hóa chỉ đạo của Thủ tướng về "biến di sản thành tài sản". Khi người dân sống được nhờ di sản, di sản sẽ được bảo vệ bền vững nhất.

● *Xin cảm ơn ông!* ■

THAM VẤN Ý KIẾN VỀ PHƯƠNG ÁN BẢO VỆ, KHAI QUẬT KHẨN CẤP TÀU CỔ CẨM AN (HỘI AN):

Chưa thể khai quật khẩn cấp vào thời điểm này?

● **Bài, ảnh: KHÁNH CHI**

Hôm qua 20.11, Sở VHTTDL TP Đà Nẵng tổ chức tọa đàm tham vấn chuyên gia về giải pháp bảo tồn di vật tàu xuất lộ tại ven biển phường Hội An Tây.

Các ý kiến tại tọa đàm tập trung vào ba vấn đề: Phương án, giải pháp khai quật khẩn cấp; Giải pháp bảo quản di vật và những giải pháp kỹ thuật thi công triển khai khai quật; Phương án bảo quản sau khai quật nhằm phát huy giá trị di vật.

Ông Phạm Phú Ngọc, Phó Giám đốc Trung tâm Bảo tồn Di sản văn hóa thế giới Hội An (Trung tâm Hội An) cho biết, qua kết quả khảo sát, lấy mẫu, giám định mẫu di vật năm 2024 bước đầu xác nhận di vật tàu cổ có giá trị lịch sử, văn hóa cần thiết phải quan tâm để có giải pháp bảo tồn, phát huy giá trị. Kết quả khảo sát cho thấy, di tích nằm cách đường bờ biển khoảng 20m, mỗi khi thủy triều lên, sóng đánh mạnh sẽ khiến di tích vùi dưới cát. Với đặc điểm môi trường nước biển như vậy, phương án khai quật tối ưu được đề xuất là sử dụng cừ Larsen ngăn nước. Đề xuất di chuyển về vị trí bảo quản, bảo vệ để bảo vệ cấu trúc tàu khỏi bị hư hại khi tiếp xúc với không khí và ánh sáng, công tác gia cố và cứng hóa là vô cùng cần thiết. Ưu tiên phương án vận chuyển di dời cả khối về địa điểm bảo quản. Trong trường hợp cần tách rời để vận chuyển, cần áp dụng phương pháp tháo dỡ có kiểm soát.

Về phương án bảo quản, trong quá trình khai quật và di chuyển hiện vật, cần đảm bảo di vật không bị khô là ưu tiên quan trọng nhất. Quy mô khai quật khẩn cấp khoảng 300m2, giai đoạn một, khai quật khẩn cấp (thời gian thực hiện 45 ngày), dự kiến trong tháng 12.2025; Giai đoạn hai, di chuyển về vị trí bảo quản, bảo vệ (30 ngày), dự kiến trong tháng 1.2026.

Chú trọng phát huy giá trị di vật sau khai quật

Các ý kiến đề xuất cũng thống nhất đề nghị Sở VHTTDL Đà Nẵng và các cấp thẩm quyền cho phép triển khai phương án khai quật khẩn cấp và bảo quản cấp thiết di vật tàu để kịp thời bảo vệ, bảo tồn và nghiên cứu hướng đến phát huy giá trị di tích, di vật đặc biệt hiếm có.

Theo TS Nguyễn Ngọc Quý (Viện Khảo cổ), di vật tàu cổ có giá trị đặc biệt vì nằm trong bối cảnh văn hóa ghe bầu xứ Quảng, là minh chứng hiện hữu của văn hóa. Kết quả khai quật sẽ làm rõ nhiều vấn đề về hiện vật, giúp xác định đây là thuyền nội địa, thuyền của ngư dân hay thuyền buôn. Từ đó cung cấp những thông tin quý giá về lịch sử vùng đất thương cảng Hội An xưa. Đồng thời có thêm một hiện vật tiêu biểu trưng bày giới thiệu đến du khách. Nếu đây là thuyền buôn sẽ giúp làm rõ quá trình giao thương tại đô thị cổ Hội An xưa, còn nếu là thuyền của người dân thì chúng ta cũng sẽ hiểu hơn về kỹ thuật đóng tàu thuyền xưa của người dân như kỹ thuật đóng ghe bầu xứ Quảng trong quá trình khai thác biển… Tất nhiên, kết quả khai quật chỉ là phần tư liệu, để hiểu rõ hơn sẽ cần sự tham gia của những nhà nghiên cứu về tàu thuyền, giao thương, vật liệu gỗ.

Hình ảnh tàu Cẩm An xuất lộ trở lại trên bãi biển sau bão số 13

Như Văn Hóa *đã thông tin, một phần con tàu cổ Cẩm An đã xuất lộ lần đầu vào sáng 26.12.2023 tại khu vực ven biển Thịnh Mỹ, phường Cẩm An, TP Hội An (trước đây). Sau gần 2 năm kể từ lần xuất hiện đầu tại khu vực biển Thịnh Mỹ và sau đó lại bị bồi lấp sâu dưới lớp cát biển, sáng ngày 8.11, con tàu xuất lộ lại sau cơn bão 13. Lần xuất lộ trở lại này con tàu rõ ràng hình dáng hơn.*

TS Nguyễn Ngọc Quý đề xuất cần xây dựng kế hoạch tổng thể, trong đó nội dung quan trọng là khai quật, bảo quản cấp thiết, tiếp đến bảo vệ, nghiên cứu phát huy giá trị di vật, gắn với văn hóa du lịch đô thị cổ Hội An. Đồng thời khuyến cáo, quá trình khảo cổ cần đặc biệt chú trọng quy trình bảo quản hiện vật sau khai quật, nhất là kỹ thuật bảo quản và trưng bày hiện vật ra không khí, tránh tình trạng làm hư hại hiện vật tàu cổ. Những di vật bằng vật liệu gỗ sau thời gian dài chôn dưới đất cát nay tiếp xúc khí hậu khắc nghiệt thường dễ dàng hư hỏng, vì thế quá trình khai quật phải chú ý phần bảo quản, còn nếu khai quật, nghiên cứu xong lấp lại thì cũng vô nghĩa.

Theo TS Nguyễn Việt, Giám đốc Trung tâm Tiền sử Đông Nam Á, phải có một bảo tàng tàu thuyền của Việt Nam và Đà Nẵng, Hội An sẽ là "ngọn cờ" đầu, tiên phong cho việc hình thành tàu. "Riêng chỉ một con tàu này đã nói lên rất nhiều điều về lịch sử, văn hóa, về kỹ thuật đóng tàu thuyền...", nhà nghiên cứu Đỗ Thái Bình, Phó Chủ tịch Hội KHKT Công nghiệp tàu thủy Việt Nam nhấn mạnh. Bà Nguyễn Thị Anh Thi, Phó Chủ tịch UBND TP Đà Nẵng cho hay, vấn đề bảo tồn đối với di vật khảo cổ này là lĩnh vực phức tạp, đòi hỏi kiến thức chuyên sâu, kỹ thuật hiện đại và có sự tham gia của các nhà khoa học, nhà nghiên cứu, cơ quan quản lý, địa phương và cộng đồng; bảo đảm các quy định hiện hành về di sản văn hóa nói chung, khảo cổ học nói riêng. Do đó, mọi nhận định, đánh giá để đưa ra giải pháp cần phải hết sức thận trọng, dựa trên cơ sở khoa học, dự lường giải quyết mọi yếu tố có thể ảnh hưởng đến di vật, hướng đến mục tiêu bảo tồn được tính chân xác và lâu dài của di vật.

Cần thiết tiến hành khai quật , bảo quản di vật tàu cổ

Phát biểu kết luận tọa đàm, ông Trần Đình Thành, Phó Cục trưởng Cục Di sản văn hóa (Bộ VHTTDL) cho biết: Những phương án đề xuất cụ thể trên cơ sở báo cáo đề dẫn cũng như các ý kiến tham gia đến từ các chuyên gia, các nhà quản lý cho thấy sự cần thiết thực hiện khai quật khẩn cấp, cũng như công tác bảo quản, trưng bày phát huy giá trị...

Thống nhất cần thiết khai quật, bảo tồn di vật này, đặc biệt là con tàu nằm ở Hội An, kết quả sau khai quật sẽ đóng góp thêm nhiều tư liệu quý giá cho lịch sử, văn hóa, vùng đất đô thị cổ Hội An, ngoài ra sẽ thêm đóng góp cho ý tưởng, mong muốn xây dựng bảo tàng hàng hải Việt Nam về lâu dài. Về phương án khai quật, có hai phương án đề xuất là khai quật toàn bộ con thuyền, được nhiều ý kiến đồng thuận. Tuy nhiên, qua một số khảo sát ban đầu, có khả năng niên đại con tàu khoảng thế kỷ XIV-XVI, một số kết cấu ngâm dưới nước có dấu hiệu hư hỏng, mục nát nên nguy cơ là không thể giữ nguyên vẹn con tàu để đưa lên. Do đó nên nghiên cứu thêm phương án, giải pháp là tháo rời bộ phận để đưa về nơi bảo quản, thực hiện nghiên cứu, trưng bày…

Cũng theo ông Thành, về quy trình thực hiện, trước mắt, đề nghị chính quyền địa phương, Sở VHTTDL tiếp tục quản lý bảo tồn tốt hiện trạng di vật vì thời gian thực hiện khai quật chưa thể tiến hành ngay. Cần theo dõi các tác động của con người, khí hậu có phát sinh để phát hiện, xử lý kịp thời. Muốn xây dựng phương án khai quật khả thi, Sở VHTTDL Đà Nẵng cần phối hợp với các cơ quan chuyên môn, nhà khoa học nghiên cứu tổng hợp thêm nhiều tư liệu, các thông tin ban đầu về khu vực này để làm cơ sở đề xuất cho việc nên khai quật khảo cổ, đề xuất dự án khai quật khảo cổ dưới nước khả thi để các cơ quan chức năng có thể phê duyệt.

Về thời gian đề xuất thực hiện khai quật khảo cổ, theo ông Trần Đình Thành nên lùi lại khoảng tháng 3, tháng 4.2026, khi đó sẽ thuận lợi hơn cho công tác khai quật. Nên nghiên cứu phương án di dời con tàu về vị trí thích hợp để thực hiện công tác bảo tồn, bảo quản, trưng bày phát huy giá trị sau này. Từ những cơ sở đó, cơ quan chức năng sẽ thống nhất nên khai quật khẩn cấp hay không khẩn cấp theo quy định Luật Di sản văn hóa. Từ đó sẽ có những hướng dẫn cụ thể để Sở VHTTDL Đà Nẵng triển khai quy trình tiếp theo bảo đảm các nguyên tắc cơ bản trong hoạt động thăm dò, khai quật nghiên cứu khảo cổ học được quy định tại Luật Di sản văn hóa. ■

LHP VIỆT NAM LẦN THỨ XXIV:

Bước khởi đầu cho một mùa sáng tạo và hội nhập mới

● **THÙY TRANG - HỒNG HẠNH**

Liên hoan Phim Việt Nam lần thứ XXIV - sự kiện điện ảnh lớn nhất cả nước trong năm 2025 - chính thức khai mạc tối nay (21.11) tại TP.HCM, đánh dấu khoảnh khắc đặc biệt khi Lễ Khai mạc kết hợp lễ đón nhận danh hiệu UNESCO "TP.HCM - Thành phố Sáng tạo toàn cầu về điện ảnh". Không khí lễ hội đã lan tỏa khắp thành phố với thảm đỏ quy tụ hàng trăm nghệ sĩ, hàng nghìn khán giả xếp hàng nhận vé miễn phí và chuỗi hoạt động nghề nghiệp - triển lãm - giao lưu diễn ra sôi nổi, mở ra một kỳ liên hoan hứa hẹn giàu cảm hứng sáng tạo, hội nhập và kết nối.

Sẵn sàng cho ngày hội điện ảnh lớn nhất cả nước

Với khẩu hiệu "Điện ảnh Việt Nam - Phát triển bền vững và hội nhập quốc tế trong kỷ nguyên mới", LHP năm nay hướng tới mục tiêu mở rộng kết nối, nâng cao năng lực chuyên môn và tạo thêm cơ hội để các thế hệ nghệ sĩ gặp gỡ, trao đổi kinh nghiệm, tiếp cận những xu hướng mới của điện ảnh thế giới. Không khí tại TP.HCM trước thềm sự kiện đã sôi động từ nhiều ngày qua, đặc biệt tại các cụm rạp phát vé miễn phí. Hàng dài khán giả xếp hàng từ sớm để nhận vé xem các bộ phim nổi tiếng, cho thấy sức hút đặc biệt của Liên hoan. Theo BTC, có khoảng 4.000 vé miễn phí dành cho khán giả yêu điện ảnh, được phát liên tục từ ngày 15.11 tại các cụm rạp như: Galaxy Park Mall (Tầng 4, TTTM Parc Mall, 547-549 Tạ Quang Bửu, phường Chánh Hưng); CGV Hùng Vương Plaza (126 Hồng Bàng, phường Chợ Lớn); Cinestar Hai Bà Trưng (135 Hai Bà Trưng, phường Sài Gòn).

Song song với các buổi chiếu phim, Liên hoan tổ chức nhiều diễn đàn chuyên môn như tọa đàm "Phát triển công nghiệp điện ảnh trong kỷ nguyên mới"; hội thảo "Thực trạng và giải pháp thu hút đoàn làm phim đến các địa phương"; hội thảo "Phát huy giá trị tư liệu hình ảnh động lưu trữ trong tình hình hiện nay". Triển lãm ảnh "TP.HCM vươn mình cùng đất nước qua góc nhìn điện ảnh", diễn ra từ 21-25.11, trưng bày hơn 200 bức ảnh phản ánh lịch sử, con người và quá trình hội nhập của TP.HCM qua các bối cảnh phim từ năm 1945 đến nay, do Viện Phim Việt Nam thực hiện. Triển lãm đem đến góc nhìn sinh động về một đô thị đang vận động, đổi mới từng ngày, đồng thời là điểm đến hấp dẫn của các đoàn làm phim trong nước và quốc tế. Bên cạnh đó, chuỗi sự kiện xúc tiến điện ảnh, gặp gỡ và trao đổi giữa các đoàn địa phương và các nhà sản xuất cũng được tổ chức nhằm thúc đẩy hợp tác, quảng bá tiềm năng bối cảnh, chính sách ưu đãi và chiến lược phát triển điện ảnh vùng miền.

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông, Trưởng ban Chỉ đạo LHP Việt Nam lần thứ XXIV cho biết: Giải thưởng năm nay có nhiều điểm mới nhằm khuyến khích phát hành phim Việt và ghi nhận đóng góp của cộng đồng sáng tạo. Ngoài hệ thống giải thưởng truyền thống, lần đầu tiên Bộ VHTTDL sẽ trao ba bằng khen dành cho "Đơn vị phát hành nhiều phim Việt Nam nhất từ năm 2023-2025", cùng hai bằng khen cho cá nhân Việt Nam và cá nhân nước ngoài có đóng góp tích cực cho sự phát triển và quảng bá điện ảnh - văn hóa Việt Nam. Đồng thời, BTC mời đại diện 34 Sở VHTTDL, Sở VHTT và các đội chiếu phim lưu động tham dự, tạo cơ hội để các địa phương chia sẻ chiến lược, kinh nghiệm thu hút đoàn làm phim, phát triển du lịch gắn với điện ảnh và quảng bá hình ảnh vùng miền đến đông đảo khách mời, nghệ sĩ.

Trong *Thư Chào mừng*, Chủ tịch UBND TP.HCM Nguyễn Văn Được viết: "Thay mặt UBND TP.HCM, tôi trân trọng chào mừng các đoàn đại biểu, nghệ sĩ, nhà làm phim, doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực điện ảnh cùng toàn thể nhân dân và khán giả yêu điện ảnh đến tham dự LHP Việt Nam lần thứ XXIV năm 2025". Chủ tịch cho biết, ngày 31.10.2025, TP.HCM vinh dự được UNESCO ghi danh là "Thành phố Sáng tạo trong lĩnh vực Điện ảnh" - Thành phố điện ảnh đầu tiên của Việt Nam và Đông Nam Á. Đây là dấu mốc quan trọng, khẳng định vị thế và tiềm năng phát triển của ngành công nghiệp điện ảnh Thành phố mang tên Bác trong kỷ nguyên hội nhập toàn cầu, đồng thời mang ý nghĩa đặc biệt khi TP.HCM đăng cai Liên hoan năm nay.

Được kỳ vọng sẽ mang đến bức tranh toàn diện và sinh động về sự phát triển không ngừng của điện ảnh Việt, thông qua các hoạt động chiếu phim, hội thảo chuyên đề, giao lưu nghệ sĩ và các chương trình bên lề khác, Chủ tịch UBND TP.HCM tin tưởng, Liên hoan không chỉ là dịp nhìn lại chặng đường đã qua mà còn là cơ hội để các nhà làm phim và các thế hệ nghệ sĩ kết nối, trao đổi kinh nghiệm, mở rộng hợp tác, đưa điện ảnh Việt Nam vươn xa hơn trong khu vực và trên thế giới.

Sôi động cuộc đua giành Bông sen Vàng

LHP Việt Nam 2025 ghi nhận số lượng phim gửi về nhiều nhất từ trước đến nay với tổng cộng 203 tác phẩm. Trong đó có 30 phim truyện (16 phim dự thi, 14 phim chiếu toàn

Công tác chuẩn bị cho Liên hoan Phim Việt Nam lần thứ XXIV đã hoàn tất

Thứ trưởng Tạ Quang Đông phát biểu tại họp báo chiều 20.11

Chiều 20.11 tại TP.HCM, Bộ VHTTDL phối hợp UBND TP.HCM tổ chức họp báo giới thiệu chương trình Liên hoan Phim (LHP) Việt Nam lần thứ XXIV. Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông - Trưởng ban Chỉ đạo LHP; bà Trần Thị Diệu Thúy - Phó Chủ tịch UBND TP.HCM, đồng Trưởng ban Chỉ đạo; ông Đặng Trần Cường - Cục trưởng Cục Điện ảnh, Trưởng BTC; và bà Nguyễn Thị Thanh Thúy - Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM, đồng Trưởng BTC, chủ trì cuộc họp.

Phát biểu mở đầu, bà Nguyễn Thị Thanh Thúy cho biết, toàn bộ công tác chuẩn bị đã hoàn tất, không khí LHP đang lan tỏa khắp thành phố, đặc biệt trong bối cảnh TP.HCM vừa được UNESCO công nhận là "Thành phố sáng tạo về điện ảnh".

Hiện công tác truyền thông đã được triển khai rộng khắp thông qua hệ thống pano, màn hình LED và báo chí nhằm tạo không khí sôi động trước giờ khai mạc. Lễ khai mạc diễn ra lúc 20h ngày 21.11 tại Hội trường Thống Nhất sẽ có chương trình nghệ thuật đặc biệt do Bộ VHTTDL thực hiện với sự tham gia của nhiều nghệ sĩ.

Tại họp báo, bà Trần Thị Diệu Thúy khẳng định, TP.HCM đã hoàn tất mọi công tác hậu cần, sẵn sàng đón tiếp các đoàn làm phim trong nước và quốc tế. Trong lễ khai mạc, TP.HCM sẽ chính thức nhận bằng công nhận "Thành phố Sáng tạo về điện ảnh" do UNESCO trao tặng.

Thứ trưởng Tạ Quang Đông cho biết, việc tổ chức LHP lần thứ XXIV diễn ra trong thời gian ngắn với khối lượng công việc lớn. Ông đánh giá cao sự phối hợp chặt chẽ giữa Bộ VHTTDL, UBND TP.HCM, Sở VHTT và Cục Điện ảnh, giúp bảo đảm tiến độ dù TP có mật độ sự kiện dày đặc. LHP năm nay không chỉ là sự kiện của ngành điện ảnh mà còn là hoạt động văn hóa lớn của cả nước, với nhiều đổi mới trong tổ chức và mở rộng các hình thức tôn vinh sáng tạo. Bộ VHTTDL và TP.HCM cũng mời lãnh đạo các Sở, ngành văn hóa toàn quốc tham dự để trao đổi về những vấn đề nền tảng cho sự phát triển điện ảnh, từ hạ tầng, chính sách đến thu hút đoàn làm phim.

Ông Đặng Trần Cường - Cục trưởng Cục Điện ảnh, Trưởng BTC - cũng thông tin chi tiết về chương trình hoạt động, hệ thống giải thưởng và các sự kiện dành cho khán giả trong khuôn khổ LHP lần thứ XXIV. **TT - HH**

Phim "Địa đạo" của Bùi Thạc Chuyên gây chú ý ở hướng tiếp cận nghệ thuật

Cảnh trong phim hoạt hình "Trạng Quỳnh nhí: Truyền thuyết Kim Ngưu" (Công ty TNHH Alpha Studio Việt Nam)

cảnh); 120 phim tài liệu (36 phim dự thi, 25 phim chiếu toàn cảnh); 21 phim khoa học (14 phim dự thi, 7 phim chiếu toàn cảnh); 32 phim hoạt hình (21 phim dự thi, 11 phim chiếu toàn cảnh). Mỗi thể loại mang đến một góc nhìn và lát cắt sáng tạo khác nhau, phản ánh sự phát triển đồng đều của điện ảnh Việt.

Ở hạng mục Phim truyện điện ảnh, cuộc đua Bông sen Vàng năm nay trở nên đặc biệt sôi động với sự góp mặt của ba ứng viên nổi bật: *Mưa đỏ* (đạo diễn Đặng Thái Huyền); *Địa đạo: Mặt trời trong bóng tối* (đạo diễn Bùi Thạc Chuyên) và *Tử chiến trên không* (đạo diễn Hàm Trần). *Mưa đỏ* dẫn đầu hiệu ứng thị trường với doanh thu hơn 700 tỉ đồng cùng những bối cảnh hoành tráng và chân thật. *Địa đạo* gây chú ý bởi hướng tiếp cận nghệ thuật, khi đạo diễn Bùi Thạc Chuyên tái dựng không gian địa đạo Củ Chi một cách gần gũi và giàu trải nghiệm. *Tử chiến trên không* khai thác thế mạnh kỹ thuật với các cảnh mô phỏng không chiến sống động, nhịp phim nhanh và đậm tinh thần hiện đại - đúng phong cách đạo diễn Hàm Trần. Sự đối lập giữa ba phim cũng tạo nên một cuộc cạnh tranh hấp dẫn ở hạng mục Đạo diễn xuất sắc.

Hạng mục diễn viên năm nay cũng xuất hiện nhiều gương mặt nổi bật. Tuyến nam chủ yếu đến từ các phim kháng chiến cách mạng, như Đỗ Nhật Hoàng và Steven Nguyễn trong *Mưa đỏ*; Thái Hòa trong *Tử chiến trên không* và *Địa đạo*... Tuyến nữ lại khẳng định sức hút từ phim thị trường với Phương Anh Đào (*Mai*); Việt Hương (*Chị dâu*); Kaity Nguyễn (*Tử chiến trên không*)…

Ở mảng phim tài liệu, 36 tác phẩm dự thi phản ánh đa dạng các vấn đề đời sống, xã hội, lịch sử và con người. Nhiều phim mang cách kể mới để tăng sức hấp dẫn, đáng chú ý có *Chân trời rực rỡ* - thực hiện trong hơn hai năm, ghi lại câu chuyện những nhân vật bình dị qua lối kể nhẹ nhàng, có kèm dẫn truyện của ca sĩ Hà Anh Tuấn. Các tác phẩm được quan tâm khác gồm: *Sống thay cho người nằm xuống* (Công ty CP Phim Giải phóng); *Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng - Nhà lãnh đạo kiên trung, trí tuệ, mẫu mực* (Điện ảnh Quân đội nhân dân); *Đại đội 915 - Bản hùng ca màu lửa* (Hãng phim Tài liệu và Khoa học Trung ương)...

Ở thể loại phim khoa học, 14 tác phẩm dự thi đề cập các vấn đề môi trường, đời sống và công nghệ, nhiều phim phản ánh trực tiếp thực tiễn Việt Nam. Nổi bật có *Ứng dụng công nghệ mô phỏng trong quân đội* (Điện ảnh Quân đội nhân dân), *Vết thương trên mặt ruộng* (Đài Truyền hình Việt Nam), cùng các phim về sức khỏe cộng đồng như *Đột quỵ não, căn bệnh không của riêng ai*; *Thuốc lá điện tử - Kẻ giết người thầm lặng* (Hãng phim Tài liệu và Khoa học Trung ương).

Hạng mục phim hoạt hình có 21 tác phẩm dự thi, phần lớn do Công ty cổ phần Hãng phim Hoạt hình Việt Nam sản xuất. Dòng phim này những năm gần đây có thêm sức sống khi hai phim chiếu rạp mùa hè là *Dế Mèn: Cuộc phiêu lưu tới xóm lầy lội* và *Trạng Quỳnh nhí: Truyền thuyết Kim Ngưu* thu hút đông đảo khán giả nhỏ tuổi và đạt doanh thu khả quan.

Dù giải Bông sen Vàng được trao cho tác phẩm nào, thì những nỗ lực của đội ngũ làm điện ảnh trong việc nâng cao chất lượng, đa dạng hóa sản phẩm và mở rộng thị trường đều rất đáng ghi nhận, góp phần khẳng định điện ảnh Việt đang bước vào giai đoạn tăng trưởng mạnh mẽ và đầy kỳ vọng. ■

Múa rối Việt trước thách thức sinh tồn

● **THANH MAI**

Giữa vòng xoáy hiện đại hóa và sức ép cạnh tranh của vô số loại hình giải trí, múa rối Việt Nam đang bước vào thời khắc quyết định: Hoặc đổi mới để thích nghi, hoặc dần bị quên lãng. Những phường rối làng quê - cái nôi của di sản - chật vật giữ nghề trong khi các đoàn nghệ thuật chuyên nghiệp nỗ lực tìm hướng đi mới để múa rối vừa giữ được "hồn xưa", vừa sống động giữa đời sống đương đại.

Lễ hội Múa rối Hà Nội mở rộng 2025 tại đền Ngọc Sơn

Bảo tồn, đào tạo, truyền thông và mở rộng không gian tiếp cận công chúng đang trở thành chìa khóa để nghệ thuật múa rối tiếp tục tồn tại và khẳng định vị thế trong đời sống văn hóa hôm nay.

Chồng chất khó khăn

Trong bối cảnh toàn cầu hóa, có thể nói, nghệ thuật múa rối đang đứng trước nguy cơ "ngàn cân treo sợi tóc". Sự bùng nổ của các loại hình giải trí hiện đại, thị hiếu khán giả thay đổi nhanh chóng, cùng tốc độ đô thị hóa khiến không gian biểu diễn của nhiều phường rối nước - "cái nôi" của di sản - ngày càng bị thu hẹp. Kinh phí hoạt động eo hẹp khiến nhiều nghệ nhân chật vật giữ nghề trong cảnh "tay trắng". Theo Chủ tịch Hội Sân khấu Hà Nội, NSND Nguyễn Hoàng Tuấn, hiện chỉ còn 14/27 phường rối duy trì hoạt động, phản ánh mức độ mai một đáng báo động. Không ít lời thoại, kịch bản nguyên gốc - linh hồn của mỗi tích trò - đã thất truyền, trong khi lực lượng nghiên cứu, lý luận và phê bình ngày càng thiếu hụt. Đây là hồi chuông cảnh báo về nhu cầu cấp thiết trong công tác đào tạo nghệ nhân, nghiên cứu chuyên sâu và xây dựng chương trình bảo tồn bài bản.

Những khó khăn của nghệ thuật rối không chỉ nằm ở việc giữ gìn đội ngũ nghệ nhân hay phục hồi tích trò cổ, mà còn ở áp lực thích nghi với đời sống hiện đại. Trước làn sóng giao thoa văn hóa mạnh mẽ, nhiều phường rối đứng trước nguy cơ phai nhạt bản sắc. Nguyên Phó Giám đốc Nhà hát Múa rối Thăng Long, NSƯT Chu Lượng cho biết: Nếu trước đây văn hóa Việt phát triển theo hướng truyền thống thuần túy, thì hiện nay các yếu tố ngoại lai tạo ra sự biến chuyển sâu sắc. Nhiều phường rối địa phương không còn giữ trọn vẹn tích trò đặc trưng, thậm chí nhiều trò đã bị biến đổi hoặc thất truyền. Thách thức đặt ra là vừa bảo tồn hồn xưa, vừa khơi lại sức sống để khán giả hôm nay và trong tương lai vẫn cảm nhận trọn vẹn tinh hoa của loại hình nghệ thuật dân gian độc đáo này.

Trưởng phường rối Đào Thục, ông Đặng Minh Hưng chia sẻ thêm: Bảo tồn rối nước hiện gặp vô vàn trở ngại. Con rối biểu diễn dưới nước dễ hư hỏng, phải thường xuyên chế tác mới, nhưng kinh phí lại rất hạn chế; hoạt động biểu diễn gần như không tạo ra nguồn thu đáng kể. Không gian biểu diễn chỉ còn gói gọn trong hội đình, hội làng, khiến việc tiếp cận công chúng phổ thông trở nên khó khăn. Không ít nghệ nhân phải bươn chải thêm nhiều nghề để duy trì cuộc sống, coi nghề rối như niềm đam mê hơn là nguồn thu nhập. Công tác đào tạo lớp trẻ kế cận còn yếu, tạo thêm thách thức lớn cho hành trình bảo tồn và phát huy nghệ thuật múa rối trong đời sống đương đại.

Tìm cách "thắp lửa" rối thời hiện đại

Để nghệ thuật múa rối tồn tại và phát triển trong bối cảnh mới, cần một chiến lược đồng bộ, kết hợp hài hòa giữa bảo tồn và đổi mới. Việc gìn giữ phải bắt đầu ngay từ nơi sản sinh ra di sản - các làng quê truyền thống. Tại đây, phường rối đóng vai trò "chủ thể di sản", lưu giữ tích trò cổ, kiến trúc sân khấu, tập quán biểu diễn và kỹ thuật chế tác con rối. Trong khi đó, các nhà hát và đoàn nghệ thuật chuyên nghiệp chính là lực lượng "chuyển tải di sản", đảm nhận việc dàn dựng, nâng cao chất lượng biểu diễn và đưa nghệ thuật rối tiệm cận chuẩn mực hiện đại. Sự kết hợp giữa hai khối này sẽ giúp múa rối vừa giữ hồn xưa, vừa thích ứng với đời sống nghệ thuật hôm nay.

Muốn rối Việt sống được, trước hết phải đến được với khán giả Việt, ở mọi độ tuổi và tầng lớp. Nền tảng quan trọng nhất chính là giáo dục trong nhà trường, nơi hình thành những khán giả tương lai. Phó Chủ tịch Liên hiệp các Hội VHNT Việt Nam, Chủ tịch Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam, NSND Trịnh Thúy Mùi khẳng định: Đưa múa rối vào giảng dạy một cách bài bản là giải pháp bền vững để nuôi dưỡng tình yêu với di sản. Bên cạnh đó, các phường rối và nhà hát cần tổ chức thêm những buổi biểu diễn dành riêng cho học sinh, để nghệ thuật rối bước ra khỏi sách vở và trở nên sống động trong trải nghiệm của các em.

Không chỉ dừng lại ở phạm vi nghệ thuật dân gian, múa rối còn có tiềm năng hòa nhập sâu vào công nghiệp văn hóa. Những chuyến lưu diễn quốc tế, chương trình quảng bá văn hóa sẽ giúp rối Việt khẳng định vị thế trên bản đồ nghệ thuật thế giới. Giám đốc Nhà hát Múa rối Thăng Long, NSƯT Trần Thanh Hiền nhấn mạnh: Bảo tồn và phát huy nghệ thuật rối phải đi cùng quá trình chuyên nghiệp hóa - từ tổ chức, dàn dựng, đào tạo nghệ sĩ đến chiến lược truyền thông, hợp tác du lịch và giáo dục. Khi các đơn vị hoạt động chủ động và sáng tạo, múa rối sẽ tìm được chỗ đứng bền vững trong cộng đồng.

Trong thời đại số, truyền thông giữ vai trò sống còn. Nghệ thuật dù tinh tế đến đâu nhưng thiếu khán giả thì cũng khó tồn tại. Việc lan tỏa giá trị múa rối trên các nền tảng mạng xã hội, kết hợp biểu diễn tương tác và các hình thức trải nghiệm mới sẽ giúp di sản trở nên gần gũi, hấp dẫn hơn với công chúng hôm nay.

Chỉ khi đồng thời chú trọng bảo tồn, phát triển, giáo dục và truyền thông, múa rối Việt mới có thể thực sự "sống lại", hòa nhập đời sống hiện đại và khẳng định vị thế của một loại hình nghệ thuật truyền thống độc đáo trong nước và quốc tế. ■

Người thầy khoác áo lính và cuộc hồi sinh những "trái tim thép"

● MAI THẮNG

Giữa xưởng máy nơi thao trường mặn gió, có một "bác sĩ đặc biệt" âm thầm khám - chữa những "trái tim thép" đã mòn mỏi sau nhiều năm nằm lại trong kho chiến cụ. Ở Trường Cao đẳng Kỹ thuật Hải quân, Trung tá Vũ Ngọc Dũng vừa là người thầy tận tụy của lớp lớp học viên quân khí, vừa là người thổi sức sống mới vào những động cơ tưởng chừng đã phế bỏ.

Từ đôi bàn tay kiên trì, sáng tạo và tinh thần làm chủ kỹ thuật của người lính biển, những cỗ máy Diesel ЯМ3-238 từng "ngủ quên" đã được hồi sinh, góp phần nâng cao năng lực thực hành, hun đúc bản lĩnh nghề nghiệp cho học viên và tiếp thêm sức mạnh cho những con tàu vươn mình giữ chủ quyền nơi đầu sóng ngọn gió.

Thầy Vũ Ngọc Dũng và các nhân viên, học viên sửa chữa, lắp ráp động cơ Diesel ЯМ3-238 tại Trường Cao đẳng kỹ thuật hải quân

Âm thanh rền vang của động cơ Diesel ЯМ3-238 khiến cả nhà xưởng đóng tàu Trường Cao đẳng Kỹ thuật Hải quân như vỡ òa trong niềm vui. Khoảnh khắc ấy không chỉ ghi dấu sự hồi sinh của một cỗ máy tưởng chừng đã phế bỏ, mà còn trở thành biểu tượng cho bản lĩnh kỹ thuật, tinh thần vượt khó và khát vọng làm chủ trang bị của đội ngũ cán bộ, giảng viên và học viên nhà trường.

Giải phẫu "trái tim thép"

Trường Cao đẳng Kỹ thuật Hải quân, đơn vị trực thuộc Quân chủng Hải quân, là cái nôi đào tạo kỹ thuật chuyên biệt cho quân nhân chuyên nghiệp trong các ngành nghề quân sự tàu biển. Dù được bảo dưỡng, bảo quản định kỳ, song sự khắc nghiệt của thời tiết biển đã bào mòn tuổi thọ máy móc, khiến nhiều thiết bị, kể cả những cỗ máy hàng ngoại đắt tiền rơi vào hư hỏng nặng (cấp 5), khó có khả năng phục hồi. Trong số đó, động cơ Diesel ЯМ3-238 - loại máy tàu biển quân sự bảo đảm cho những hải trình dài ngày đến Trường Sa, nhà giàn DK1 - là thiết bị xuống cấp nghiêm trọng nhất.

Trước thực trạng đó, Ban Giám hiệu Trường Cao đẳng Kỹ thuật Hải quân giao nhiệm vụ cho Khoa Máy tàu: "Dạy về máy phải sửa được máy. Làm kỹ thuật phải làm chủ được kỹ thuật". Đây vừa là yêu cầu hoán cải để tránh lãng phí tài nguyên, vừa là cách khẳng định trình độ chuyên môn của đội ngũ giáo viên kỹ thuật tàu biển.

Trung tá Vũ Ngọc Dũng, Chủ nhiệm Bộ môn Thực hành chuyên ngành Khoa Máy tàu, được giao chủ trì "giải phẫu" các cỗ máy hỏng, trong đó động cơ Diesel ЯМ3-238 - loại 4 kỳ, 8 xilanh, nặng gần một tấn - được chọn làm "ca thí điểm".

Đứng trước đống sắt khổng lồ vô tri, bài toán đặt ra là phải tìm cách làm cho động cơ nổ trở lại và vận hành bình thường. Trung tá Vũ Ngọc Dũng trăn trở: Phải tìm hiểu cặn kẽ vì sao động cơ Diesel ЯМ3-238 lại ngủ yên trong thời gian dài. Nguyên nhân ở đâu? Cách phục hồi thế nào?". Đó là bài toán buộc phải giải.

Qua quá trình "thăm khám", động cơ được xác định hư hỏng nặng: Xéc-măng mòn sâu, xilanh xước lớn, nhiều chi tiết trục cam, trục khuỷu lệch chuẩn, hệ thống nhiên liệu đóng cặn, bộ điều tốc tê liệt, cùng nhiều chi tiết gãy, rạn, biến dạng… Trong điều kiện vật tư hạn chế, không thể thay thế đồng bộ, Trung tá Dũng lựa chọn giải pháp: Tái chế các chi tiết còn khả năng sử dụng, gia công mới các bộ phận hỏng nặng, hiệu chỉnh thông số kỹ thuật theo tiêu chuẩn gốc của động cơ Nga, áp dụng các giải pháp sáng tạo, tận dụng thiết bị của nhà trường để chế tạo chi tiết thay thế.

Với tinh thần tận dụng tối đa nguồn vật liệu sẵn có, tiết kiệm chi phí linh kiện, thầy Dũng cùng các học viên ngày nối ngày miệt mài dưới ánh đèn xưởng máy như những con ong chăm chỉ. Áo thấm đẫm mồ hôi, Trung tá Dũng chia sẻ: "Mọi khâu, mọi bước sửa chữa đều tuân thủ nghiêm ngặt kỹ thuật của Quân chủng Hải quân. Nhiều loại máy móc ngủ quên nhiều năm cần được đánh thức. Đây không chỉ là minh chứng làm chủ vũ khí trang bị và thực hành tiết kiệm, mà còn khơi dậy niềm đam mê nghiên cứu, tinh thần sáng tạo, ý thức trân trọng cơ sở vật chất cho học viên. Máy tàu phải khỏe thì tàu mới đủ sức vươn xa trên biển dài ngày. Động cơ Diesel ЯМ3-238 chính là trái tim của con tàu, trái tim khỏe thì tàu mới chạy được".

Cảm xúc vỡ òa trong tiếng động cơ

Sau thời gian "vừa chẩn bệnh, vừa điều trị", động cơ Diesel ЯМ3-238 đã nổ giòn trước sự chứng kiến của hàng trăm học viên và giảng viên. "Nổ máy rồi!", "Sống lại rồi các đồng chí ơi!"... Tiếng hô vang dội trong niềm vui sướng tột độ. Khi mọi người vỡ òa trước âm thanh rộn rã của cỗ máy sau nhiều năm "ngủ yên", thầy Dũng chỉ lặng lẽ nhìn trân trân vào "trái tim" thép ấy. Giấu cảm xúc dâng trào, thầy tâm sự: "Vậy là thành công rồi. Tất cả nhờ sự sáng tạo, miệt mài nghiên cứu và sửa chữa. Nhưng quan trọng hơn cả là chúng ta đã đánh thức được trí tuệ của học viên, truyền cho các em niềm đam mê nghiên cứu khoa học, sự chịu khó và tinh thần miệt mài học tập. Những học viên trực tiếp tham gia phục hồi máy sẽ trở thành những kỹ thuật viên, nhân viên máy - những người giữ nhịp tim cho mỗi con tàu khi ra khơi, góp phần bảo đảm khả năng sẵn sàng chiến đấu".

Chia sẻ về những lần "giải phẫu" máy tàu hỏng hóc, thầy Dũng bộc bạch: Việc khôi phục động cơ không chỉ đơn thuần là tiết kiệm tài nguyên, nhiên liệu hay chi phí; điều đáng quý hơn là rèn luyện cho học viên tình yêu vũ khí trang bị, ý thức bảo quản, giữ gìn và sự "nhẫn nại, kiên trì, sáng tạo" trong xử lý tình huống. Những động cơ Diesel ЯМ3-238 được hồi sinh đã giúp nhà trường tiết kiệm rất lớn. Từ nay, học viên có thể thực hành trực tiếp trên máy thật, giảm lý thuyết, tiết kiệm thời gian học tập. Chất lượng học viên hôm nay chính là sức mạnh chiến đấu của đơn vị ngày mai; những em trực tiếp tham gia phục hồi máy sẽ trở thành những người giữ nhịp vận hành của mỗi con tàu khi vươn ra biển lớn.

Không phụ tinh thần "dám sửa chữa, dám chịu trách nhiệm", hàng chục động cơ Diesel ЯМ3-238 của Trường Cao đẳng Kỹ thuật Hải quân đã được hồi sinh dưới bàn tay kỹ thuật và sự sáng tạo không mệt mỏi của thầy Dũng. Chính thầy đã đánh thức niềm tự hào nghề nghiệp, tinh thần cống hiến và khát vọng làm chủ khoa học - kỹ thuật quân sự cho học viên toàn trường. Những động cơ sau nhiều năm "đắp chiếu" giờ đã hoạt động trở lại, lắp lên những thân tàu Hải quân vững vàng vượt sóng, vươn xa hơn trên các vùng biển - đảo của Tổ quốc. Thành quả ấy là minh chứng rõ nét cho tinh thần "tự lực - tự cường", phù hợp chủ trương xây dựng Quân chủng Hải quân "Cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại" trong giai đoạn mới. ■

TP.HCM tháo dỡ một số biệt thự cổ đã xuống cấp tại khu đất số 1 Lý Thái Tổ

Sở Xây dựng TP.HCM vừa có văn bản gửi UBND thành phố đề xuất triển khai dự án đầu tư tại khu đất số 1 Lý Thái Tổ, phường Vườn Lài, nhằm phát triển công viên công cộng và bố trí tượng đài tưởng niệm nạn nhân Covid-19.

Khu vực này hiện có 3 căn biệt thự cổ đang được tháo dỡ do xuống cấp nghiêm trọng, nhiều vị trí xuất hiện vết nứt trên kết cấu chịu lực, bê tông thấm nước, rêu mốc và bong tróc, không còn đảm bảo an toàn. Bốn căn biệt thự còn lại trong khu đất (còn gọi là khu biệt thự Chú Hỏa) đang tiếp tục được kiểm định mức độ ổn định và tình trạng xuống cấp.

Theo đánh giá, khu đất số 1 Lý Thái Tổ có vị trí đặc biệt khi tiếp giáp ba trục đường Lý Thái Tổ - Hùng Vương - Trần Bình Trọng, đồng thời nằm trong phạm vi hướng tuyến Metro số 1 kéo dài và tuyến Metro số 3 trong tương lai. Sở Xây dựng đề xuất điều chỉnh cục bộ quy hoạch 1/2.000 để phát triển công viên, không gian sinh hoạt cộng đồng, bố trí tượng đài tưởng niệm nạn nhân Covid-19 và khai thác không gian ngầm.

Dự án được kiến nghị thực hiện theo hình thức xã hội hóa, gồm hai giai đoạn. Giai đoạn đầu dự kiến hoàn thành công viên tại khu đất số 1 Lý Thái Tổ trước ngày 10.2.2026. Giai đoạn hai sẽ triển khai di dời tòa nhà số 2 Hùng Vương (đang do VNPT sử dụng) và hoàn thiện toàn bộ công viên trong quý II/2026.

Thực hiện chỉ đạo của Thành ủy và UBND TP.HCM, việc lấy ý kiến nhân dân cả nước về ý tưởng, nội dung và hình thức tượng đài tưởng niệm nạn nhân Covid-19 được tổ chức từ ngày 1 - 15.11.2025, do Sở Văn hóa và Thể thao chủ trì tổng hợp. Song song đó, Sở Quy hoạch - Kiến trúc được giao rà soát hiện trạng 7 căn biệt thự, hướng dẫn phường Vườn Lài điều chỉnh quy hoạch phân khu 1/2.000, hoàn thành trong tháng 11.2025.

T.TRANG

Nếp nhà, nếp nghề

● NGUYỄN LINH

Giữa những nếp nhà sàn Mường Chanh, hơi ấm của gia đình Thái vẫn hiện lên trong từng tiếng thoi đưa. Ở đó, người bà, người mẹ lặng lẽ dệt thổ cẩm để gìn giữ nghề tổ, giữ nếp nhà, giữ ký ức và truyền cho con cháu một phần căn cốt của dân tộc mình. Từ gian bếp đến hiên sàn, nghề dệt đã trở thành sợi chỉ bền chặt gắn kết nhiều thế hệ, nuôi dưỡng lòng tự hào và gìn giữ bản sắc trong mỗi mái ấm vùng biên viễn xứ Thanh.

Ký ức "mẹ truyền con nối"

Là một trong những xã biên giới đặc thù, với hơn 90% dân số là đồng bào Thái sinh sống, Mường Chanh may mắn vẫn giữ được nề nếp văn hóa truyền thống gần như nguyên vẹn. Mái sàn cong, trang phục thổ cẩm rực rỡ, những trò diễn dân gian, điệu khua luống, điệu xòe… tất cả như dòng chảy âm thầm, bền bỉ, được gìn giữ trong từng mái ấm, từng nếp nhà.

Trong bức tranh văn hóa ấy, nghề dệt thổ cẩm trở thành điểm sáng đặc biệt khi gắn bó sâu sắc với đời sống gia đình của người Thái. Tại bản Na Chừa, cái nôi của nghề dệt lâu đời, hình ảnh những bà, những mẹ ngồi bên hiên nhà sàn, đôi tay thoăn thoắt đưa thoi đã trở thành ký ức thân thuộc. Tận mắt chứng kiến từng công đoạn, từ thiết kế hoa văn, phối màu, quay tơ đến lên khung dệt... mới hiểu hết sự tài hoa và kiên nhẫn mà người phụ nữ Thái miệt mài truyền lại cho con gái, con dâu.

Hiện bản Na Chừa có khoảng 30 khung dệt, hơn 50 phụ nữ thành thạo nghề. Con số ấy có thể không lớn, nhưng lại mang giá trị tinh thần đặc biệt trong bối cảnh nhiều nghề truyền thống đang đứng trước nguy cơ mai một. Trong căn nhà sàn cũ kỹ, bà Hà Thị Oái, người có hơn bốn chục năm gắn bó với khung cửi, rủ rỉ tâm sự: "Ngày xưa, con gái Thái lên tám, chín tuổi đã phải tập quay tơ, kéo sợi; mười bốn, mười lăm là biết ngồi dệt váy áo cho mình. Giờ lớp trẻ không còn mặn mà với nghề, tôi lo lắm, nên cứ có dịp là vận động con cháu học dệt. Nhìn các cháu biết cầm thoi, canh sợi, trong lòng tôi thấy nhẹ hẳn. Chừng nào còn sức, tôi còn dạy".

Những phụ nữ bản Na Chừa miệt mài bên khung cửi dệt thổ cẩm

Không chỉ bà Oái, nhiều phụ nữ ở các bản khác thuộc xã Mường Chanh cũng miệt mài bên khung cửi mỗi ngày. Toàn xã hiện có hơn 35% phụ nữ biết dệt - một con số đáng tự hào, vì đó là những bàn tay đang giữ nghề và cũng đang giữ truyền thống gia đình Thái.

UBND xã Mường Chanh đã chủ động xây dựng kế hoạch bảo tồn nghề dệt, phối hợp với Hội Phụ nữ xã và các nghệ nhân mở lớp truyền nghề cho phụ nữ trẻ. Những buổi học kéo dài đến tận khuya, tiếng thoi lách cách trong ánh đèn vàng... không chỉ là hoạt động bảo tồn nghề, mà còn là khoảnh khắc sum vầy, gợi nhớ hình ảnh những phiên dệt xưa khi mẹ dạy con, bà hướng cháu. Nhiều hộ gia đình đầu tư mua khung cửi mới, sản xuất khăn, đệm, váy áo để bán cho du khách và xuất sang Lào, Thái Lan, mở ra hướng phát triển kinh tế bền vững.

Nếp nghề lưu giữ trong từng nếp nhà

Ở Mường Chanh, văn hóa hiện hữu trong từng ngôi nhà sàn, trong từng món ăn gia đình và trong tiếng gọi nhau thân thuộc trên nếp bản. Ông Lò Văn Điện, Phó trưởng Phòng Văn hóa - Xã hội xã Mường Chanh cho biết: "Nhờ sự đồng thuận của người dân, xã đã giữ được 87% ngôi nhà sàn truyền thống. Đây là không gian gắn kết gia đình Thái qua nhiều đời, cũng là nơi sản phẩm thổ cẩm được tạo ra. Hầu hết mỗi gia đình đều có khung dệt, nhiều nhà có đến hai, ba khung".

Chiếc khung cửi vì thế không chỉ là công cụ lao động, mà còn là biểu tượng của nếp nhà. Tại đó, đôi bàn tay của bà, của mẹ bồi đắp cho con cháu tình yêu lao động, sự khéo léo và niềm tự hào dân tộc. Bên cạnh nghề dệt, các giá trị văn nghệ - thể thao của người Thái tiếp tục được giữ gìn qua những sinh hoạt gia đình và cộng đồng: Khặp Thái, múa xòe, nhảy sạp, khua luống, ném còn, đánh cồng chiêng, bắn nỏ, kéo co… Trong dịp lễ hội hay ngày Tết, mỗi thôn bản đều tổ chức biểu diễn, thi đấu, khiến không khí bản làng thêm rộn ràng.

Tính đến nay, xã có 12/14 làng, cơ quan, đơn vị đạt danh hiệu văn hóa; gần 9% số hộ đạt gia đình văn hóa tiêu biểu. Các đội văn nghệ, đội thể thao duy trì tập luyện thường xuyên, thu hút đông đảo người dân tham gia. Đó là những mảnh ghép quan trọng giúp Mường Chanh giữ được "hồn cốt" dân tộc giữa dòng chảy hội nhập. Lãnh đạo xã Bùi Văn Nhân khẳng định: "Khôi phục và phát huy nghề dệt thổ cẩm là nhiệm vụ kép: Vừa bảo tồn văn hóa, vừa tăng thu nhập cho người dân. Thời gian tới, xã sẽ tiếp tục vận động nghệ nhân truyền dạy nghề, hỗ trợ bà con sản xuất theo hướng hàng hóa, kết nối thị trường để đưa sản phẩm thổ cẩm đến gần hơn với du khách".

Đi giữa Mường Chanh hôm nay, dễ bắt gặp buổi chiều khung cửi vang tiếng, ánh mắt chăm chú của người thợ dệt đang trau chuốt từng sợi chỉ. Thế hệ trẻ đang bắt đầu nhìn nghề thổ cẩm bằng cái nhìn tích cực hơn; nhiều cô gái trẻ tự tin tham gia lớp học, mạnh dạn sáng tạo mẫu mã mới, phối màu hiện đại... Một số gia đình đã phát triển mô hình dệt thổ cẩm gắn với du lịch cộng đồng, đón khách trải nghiệm quay tơ, dệt vải. Những sản phẩm như khăn piêu, ví, tấm trải bàn… trở thành nguồn thu nhập quan trọng cho từng hộ.

Tuy vậy, để nghề phát triển bền vững, Mường Chanh rất cần sự quan tâm của các cấp, ngành như: Hỗ trợ vốn, đào tạo kỹ năng thiết kế sản phẩm, xây dựng thương hiệu, tham gia hội chợ, kết nối thị trường và đẩy mạnh quảng bá trên nền tảng số. Nghề dệt thổ cẩm với sự kiên trì của phụ nữ Thái đang đứng trước cơ hội hồi sinh mạnh mẽ. Quan trọng hơn cả là niềm tin của thế hệ trẻ, rằng giữ nghề cũng là giữ nếp nhà, giữ bản sắc cho chính mình. ■

Hà Nội phát động Tháng hành động vì bình đẳng giới và phòng ngừa, ứng phó với bạo lực

UBND thành phố Hà Nội vừa tổ chức Lễ phát động Tháng hành động vì bình đẳng giới và phòng ngừa, ứng phó với bạo lực trên cơ sở giới năm 2025, diễn ra từ 15.11 đến 15.12. Với chủ đề "Bình đẳng giới và an toàn cho phụ nữ và trẻ em gái trong kỷ nguyên số", Hà Nội khẳng định quyết tâm bảo vệ phụ nữ và trẻ em trước các nguy cơ bạo lực, đặc biệt trên không gian mạng.

Phát biểu tại buổi lễ, Phó Chủ tịch Thường trực UBND thành phố Dương Đức Tuấn nhấn mạnh: Bình đẳng giới là mục tiêu xuyên suốt và là động lực quan trọng cho phát triển bền vững. Đây cũng là dịp để nâng cao nhận thức xã hội, thúc đẩy hành động thiết thực, bảo đảm quyền, sự an toàn và cơ hội phát triển bình đẳng cho phụ nữ và trẻ em gái trong bối cảnh chuyển đổi số mạnh mẽ.

Những năm qua, Hà Nội đạt nhiều kết quả nổi bật trong công tác bình đẳng giới: Tỷ lệ nữ tham gia Ban Chấp hành Đảng bộ Thành phố nhiệm kỳ 2025-2030 đạt 14,7%; tỷ lệ nữ tham gia cấp xã đạt trên 29%. Giai đoạn 2020-2025, TP tạo việc làm mới cho hơn 952.817 người, trong đó lao động nữ chiếm hơn 50%; hơn 280.000 lao động nữ được hỗ trợ vay vốn tạo việc làm. Các chỉ số giáo dục, y tế, chăm sóc bà mẹ - trẻ em đều đạt và vượt mục tiêu; nạn nhân bạo lực giới được tiếp cận ít nhất một dịch vụ hỗ trợ; các mô hình như "địa chỉ tin cậy", đường dây tư vấn, câu lạc bộ phòng ngừa bạo lực gia đình… tiếp tục phát huy hiệu quả.

Để Tháng hành động năm 2025 diễn ra thiết thực và hiệu quả, Phó Chủ tịch Dương Đức Tuấn đề nghị các sở, ngành tăng cường truyền thông trên nền tảng số; tổ chức tập huấn kỹ năng số an toàn; kịp thời phát hiện, ngăn chặn và xử lý nghiêm các hành vi bạo lực, quấy rối, xâm hại trên mạng. Ông kêu gọi mỗi người dân Thủ đô trở thành tuyên truyền viên tích cực: lên tiếng trước bạo lực, không lan truyền nội dung độc hại, tôn trọng và bảo vệ phụ nữ và trẻ em trong cả đời sống thực lẫn môi trường mạng.

Kết thúc lễ phát động, thông điệp chung được nhấn mạnh: Bình đẳng giới là hành trình lâu dài, đòi hỏi sự chung tay của cả hệ thống chính trị và cộng đồng, vì một môi trường số an toàn, văn minh; một xã hội nhân ái, bền vững và vì sự hạnh phúc, cơ hội phát triển của mọi phụ nữ và trẻ em gái.

P. LINH

Cùng vượt núi

NGUYỆT LAM

Tại SEA Games 33, tổ chức ở Thái Lan, bóng đá Việt Nam đặt mục tiêu cả 4 đội tuyển đều có mặt ở trận chung kết, điều đó cho thấy quyết tâm lớn của bóng đá, với mong muốn mang lại niềm vui cho người hâm mộ. Hiện cả 4 đội tuyển đều đang tích cực chuẩn bị cho kỳ Đại hội lớn và hấp dẫn nhất của thể thao khu vực. Trong đó đội tuyển U22 là tâm điểm chú ý của người hâm mộ vừa hoàn thành giải giao hữu quốc tế tại Trung Quốc.

Lên kế hoạch "phục thù"

Tại kỳ SEA Games gần đây nhất vào năm 2023, đội tuyển U22 Việt Nam chỉ giành tấm HCĐ, không thể bảo vệ hai ngôi vô địch liên tiếp tại các kỳ Đại hội diễn ra năm 2019 và 2022. Vì thế ngay sau khi đội tuyển trở về từ Campuchia, Liên đoàn Bóng đá Việt Nam (VFF) đã lên kế hoạch chi tiết, tỉ mỉ để chuẩn bị cho kỳ Đại hội diễn ra vào tháng 12 năm nay trên đất Thái Lan.

Các kế hoạch tập huấn trong và ngoài nước, tham dự các giải giao hữu quốc tế chất lượng nhằm rèn quân được VFF triển khai cụ thể và đây là lứa U22 được đánh giá là có quá trình chuẩn bị tốt nhất từ trước tới nay. Trong 2 năm 2024-2025, đội U22 được tập trung đồng bộ cùng đội tuyển quốc gia trong các đợt FIFA Days, tham dự các giải giao hữu quốc tế U22 CFA Team China 2024 và 2025 với nhiều đối thủ chất lượng. Các cầu thủ trẻ tiềm năng cũng thường xuyên được tạo cơ hội thi đấu cọ xát, trong đó nhiều gương mặt đã góp mặt tại ASEAN Cup 2024. Gần đây nhất, đội đã tập huấn tại UAE trong dịp FIFA Days tháng 10 và thi đấu hai trận giao hữu có chất lượng chuyên môn cao với U23 Qatar. Đây được xem là bước chuẩn bị quan trọng cho SEA Games 33 và vòng chung kết U23 châu Á 2026.

Đội tuyển U22 Việt Nam dưới sự dẫn dắt của HLV Kim Sang-sik nằm ở bảng B cùng U22 Malaysia và U22 Lào, đội sẽ ra quân gặp U22 Lào lúc 18h30 ngày 4.12, sau đó đối đầu U22 Malaysia lúc 18h30 ngày 11.12. Các trận đấu của bảng B diễn ra tại sân Tinsulanon (Songkhla). Ba đội nhất bảng cùng đội nhì có thành tích tốt nhất sẽ vào bán kết. Vòng bán kết được tổ chức ngày 15.12, trong khi trận tranh huy chương đồng và chung kết diễn ra ngày 18.12, đều tại sân Rajamangala (Bangkok).

Tại SEA Games 33, môn bóng đá nam sẽ thi đấu theo thể thức mới, chia các đội tham dự thành 3 bảng, chứ không phải 2 bảng như trước đây. Thể thức mới giúp giảm số trận mỗi đội phải thi đấu tới tối đa 4 trận (2 trận vòng bảng, bán kết và chung kết). So với thể thức cũ, mỗi đội có thể phải thi đấu 6-7 trận trong khoảng thời gian ngắn.

Điều này được đánh giá tích cực vì giúp giảm tải cho cầu thủ, hạn chế chấn thương và cải thiện chất lượng chuyên môn. Tuy nhiên, cũng nảy sinh lo ngại về sức nóng trên khán đài có thể giảm khi lịch thi đấu giãn ra hơn. Với đội tuyển U22 Việt Nam, việc ở cùng bảng đấu có sự cạnh tranh trực tiếp của Malaysia và Lào, sẽ khiến cho đội không chỉ phải thi đấu với quyết tâm cao mà còn phải chuẩn bị tinh thần thoải mái và sẵn sàng cho những tình huống bất ngờ, bởi dưới thể thức mới, sai sót rất có thể dẫn tới việc sớm bị loại. Mục tiêu đặt ra với "những chiến binh sao vàng" là vượt qua vòng loại và hướng tới huy chương vàng.

Bất ngờ tổn thất lực lượng

Điều đáng tiếc là trước thềm SEA Games, đội bất ngờ bị tổn thất lực lượng khi đội trưởng Văn Trường gặp chấn thương trong trận đấu với U22 Hàn Quốc tại Panda Cup 2025 (Trung Quốc). Việc mất Văn Trường là tổn thất lớn của U22 Việt Nam bởi cầu thủ 22 tuổi này rất quan trọng trong cách vận hành lối chơi. Anh vừa có thể đá tiền vệ vừa có thể đá hộ công hoặc số 9 ảo, đồng thời sở hữu phong cách thi đấu năng nổ, thông minh. Bên cạnh đó, Văn Trường cũng có tầm ảnh hưởng lớn, có kinh nghiệm phong phú do đã trải qua nhiều đấu trường khác nhau từ khi khoác áo U20 Việt Nam thi đấu vòng chung kết U20 châu Á 2023, rồi cùng U23 Việt Nam tham dự hai vòng chung kết U23 châu Á liên tiếp các năm 2022 và 2024.

Gần đây nhất, Văn Trường cũng thể hiện vai trò là một trong những nhân tố chủ chốt trong hành trình của U23 Việt Nam đăng quang ngôi vô địch U23 Đông Nam Á 2025 và giành vé tham dự vòng chung kết U23 châu Á 2026. Trong quá trình chuẩn bị cho SEA Games, HLV Kim Sang-sik sẽ phải tìm kiếm nhân sự bổ sung cũng như có một số điều chỉnh phù hợp với tình hình.

Tại Panda Cup 2025, vừa kết thúc, đội tuyển U22 Việt Nam tuy chỉ đứng thứ tư (thắng 1-0 trước U22 Trung Quốc, thua cùng tỷ số 0-1 trước U22 Uzbekistan và U22 Hàn Quốc), nhưng thầy trò quyền HLV trưởng Đinh Hồng Vinh đã có những trận đấu cọ xát vô cùng quý giá trước ba đối thủ mạnh hàng đầu châu lục. Đây là những trải nghiệm có tính kiểm nghiệm quan trọng giúp Ban huấn luyện tiếp tục hoàn thiện đội hình, đánh giá nhân sự và điều chỉnh chiến thuật.

Thế nhưng trong khi đội tuyển Việt Nam có sự chuẩn bị kỹ lưỡng, thì các đối thủ trong khu vực cũng có quá trình chuẩn bị công phu. Một số nguồn tin cho biết, nhà đương kim vô địch của SEA Games trước đội tuyển U22 Indonesia sẽ mang đến SEA Games 33 một số cầu thủ nhập tịch có chất lượng. Trong khi đó, đội tuyển U22 Thái Lan cũng có sự chuẩn bị kỹ lưỡng cùng khát vọng giành lại ngôi vô địch sau 3 kỳ SEA Games gần nhất đã bị mất bởi đội U22 Việt Nam (2 lần) và Indonesia (1 lần). Ngoài ra các đối thủ như U22 Malaysia hay Philippines cũng chưa bao giờ là đối thủ dễ chơi đối với đội U22 Việt Nam.

Để đạt được mục tiêu có mặt tại trận chung kết môn Bóng đá nam tại kỳ SEA Games 33, nhất là trong bối cảnh thiếu đi Văn Trường đòi hỏi huấn luyện viên Kim Sang-sik phải có những toan tính cụ thể và khoa học. ■

Đội tuyển U22 Việt Nam sẽ có hành trình không dễ dàng tại SEA Games 33 Ảnh: VFF

Lễ rước đuốc SEA Games 33 được tổ chức tại 4 tỉnh

Lễ rước đuốc SEA Games và ASEAN Para Games 2025 vừa được nước chủ nhà - Thái Lan tổ chức tại 4 tỉnh đăng cai gồm Bangkok, Chonburi, Songkhla và Nakhon Ratchasima.

Tại Bangkok, Thống đốc Bangkok Chadchart Sittipunt khởi đầu hành trình rước đuốc SEA Games 33 cùng nhiều VĐV quốc gia, các quan chức và người nổi tiếng từ các ngành nghề khác nhau, tạo nên hiệu ứng lan tỏa và quảng bá cho SEA Games 33. Sau đó, ngọn đuốc được chuyển giao cho các VĐV Wareeya Nong ST Sukkasem, Yu Banlang Tubtimdaeng Banchamek và Buakaw Banchamek. Ngọn lửa thiêng của SEA Games 2025 được rước khắp Bangkok, với tổng cộng 73 người chạy đuốc trên quãng đường dài 67 km.

Tại Chonburi, các VĐV luân phiên nhau rước đuốc dọc theo đường Sukhumvit, tiểu khu Bang Phra. Tại tỉnh Songkhla, Lễ rước đuốc SEA Games được tổ chức tại sân vận động Tinsulanon, do Thống đốc Chotinarin Ketsom chủ trì. Ngọn đuốc đi theo các tuyến đường được chỉ định để đánh dấu sự khởi đầu mang tính biểu tượng của cuộc thi và tạo nên sự phấn khích trong toàn tỉnh. Lễ rước đuốc tại Nakhon Ratchaisima được khởi hành từ Khu liên hợp Thể thao nhân kỷ niệm 80 năm thành lập và kết thúc tại Tòa thị chính.

Kết thúc hành trình, ngọn lửa thiêng sẽ có mặt tại Tòa nhà Kỷ niệm 7 năm thành lập của Cơ quan Thể thao Thái Lan. Tại đây, ngọn lửa sẽ được duy trì cho tới Lễ khai mạc SEA Games. Ngọn lửa ở Nakhon Ratchasima sẽ được đặt tại Hội trường tỉnh, để chuẩn bị cho Lễ khai mạc ASEAN Para Games.

SEA Games lần thứ 33 sẽ chính thức khai mạc vào ngày 9.12 tại sân vận động quốc gia Rajamangala ở Thủ đô Bangkok, với 50 môn thi đấu, tổng cộng 574 nội dung, cùng ba môn biểu diễn (thể thao trên không, ném đĩa, kéo co) và một môn thể thao quảng bá là võ thuật tổng hợp (MMA). Lễ bế mạc Đại hội sẽ diễn ra vào ngày 20.12 tại cùng địa điểm khai mạc. Tiếp nối, Đại hội Thể thao Người khuyết tật ASEAN lần thứ 13 sẽ được tổ chức tại Nakhon Ratchasima từ ngày 20-26.1.2026.

NGỌC NGUYỄN

Đội tuyển Việt Nam cần tiếp tục cải thiện để hy vọng lọt vào VCK Asian Cup 2027 Ảnh: HẢI HOÀNG

ĐỘI TUYỂN VIỆT NAM THẮNG LÀO 2-0:

Cần nhiều hơn thế

● VĨNH HY

Thầy trò HLV Kim Sang-sik đã hoàn thành mục tiêu giành 3 điểm trong trận đấu bản lề tại lượt trận thứ năm bảng F vòng loại cuối Asian Cup 2027 trên sân của đội tuyển Lào. Bên cạnh niềm vui thắng trận, "những chiến binh sao vàng" vẫn chưa thể làm người hâm mộ yên tâm với những gì đã thể hiện trong hơn 90 phút ở trận đấu này.

Xuân Son trở lại

Ở góc độ tích cực, chiến thắng 2-0 trước đội tuyển Lào giúp đội tuyển Việt Nam tạm thời giữ được thế bám đuổi trong cuộc đua giành vé dự VCK Asian Cup 2027. Sau 5 lượt trận, đội tuyển Việt Nam (12 điểm) vẫn kém Malaysia 3 điểm và hai đội sẽ quyết đấu vào tháng 3 năm sau để xác định suất đi tiếp duy nhất của bảng đấu. Chiến thắng này mang lại động lực tinh thần lớn cho "những chiến binh sao vàng", khi ở trận lượt về sẽ được thi đấu trên sân nhà và mục tiêu duy nhất là giành 3 điểm trước Malaysia, thậm chí là một trận thắng đậm.

Điểm nhấn đáng chú ý trong chiến thắng này là sự trở lại của Nguyễn Xuân Son, cầu thủ được kỳ vọng rất nhiều nhưng đã trải qua quãng thời gian dài vật lộn với chấn thương. Pha lập công trên chấm 11m ở phút 68 của Xuân Son không chỉ mở tỷ số mà còn thắp sáng niềm tin với cảm giác nhẹ nhõm cho những ai yêu mến đội tuyển, đó là khoảnh khắc người ta thấy lại một tiền đạo sắc bén và khát khao cống hiến. Tái xuất sau gần 11 tháng, Xuân Son dù chưa lấy lại phong độ và cảm giác tốt nhất nhưng anh có đóng góp đáng kể trong lối chơi của đội. Sự xuất hiện của Xuân Son thu hút các hậu vệ Lào, từ đó tạo khoảng trống cho Tuấn Hải, Hai Long hai bên cánh. Xuân Son vẫn cho thấy khả năng chọn vị trí, làm tường tốt. Chân sút sinh năm 1997 là người phối hợp giúp Tuấn Hải có cú sút trúng xà ngang ở đầu hiệp 2. Xuân Son cũng là người chuyền bóng để Tuấn Hải thoát xuống bên cánh trái mang về quả phạt 11m cho đội.

Sự trở lại của Xuân Son không chỉ mang giá trị về mặt chuyên môn, mà còn tác động tích cực tới tâm lý thi đấu của toàn đội. Khi hàng công đội nhà thường xuyên rơi vào tình trạng thiếu giải pháp, sự xuất hiện đúng lúc của một cầu thủ có khả năng tạo đột biến như Xuân Son là vô cùng quan trọng. Bàn thắng vào lưới đội tuyển Lào như lời khẳng định rằng anh vẫn còn nguyên bản năng săn bàn, thứ mà đội tuyển đang rất cần trong hành trình cạnh tranh khốc liệt phía trước.

Còn nhiều khoảng lặng

Nhưng phía sau kết quả tưởng như trọn vẹn ấy, không khó để nhận ra những nỗi lo đang hiện hữu trong lối chơi của đội tuyển Việt Nam. Màn trình diễn của đội vẫn còn nhiều khoảng lặng đáng suy ngẫm. Đối đầu với một đội tuyển được đánh giá yếu hơn, đội tuyển Việt Nam vẫn gặp khó khăn rất nhiều trong việc triển khai lối chơi và tấn công. Các học trò của HLV Kim Sang-sik gần như thi đấu trên 2/3 sân trong 60 phút đầu trận nhưng vô cùng bế tắc. Khi đã tạo được cơ hội ăn bàn rõ rệt thì những Tiến Linh, Hoàng Đức hay Tuấn Hải không thể tận dụng.

Các pha phối hợp thiếu ăn ý, khả năng kết nối giữa các tuyến rời rạc và nhịp độ thi đấu không ổn định khiến đội tuyển Việt Nam gặp khó. Dù cầm bóng nhiều nhưng đội tuyển Việt Nam lại thiếu những tình huống tấn công sắc sảo, thiếu sự chủ động trong việc kéo giãn hàng thủ đối phương, đặc biệt thiếu những pha dứt điểm mang tính quyết đoán.

Hàng tiền vệ vốn là khu vực tối quan trọng để tạo ra sự đột biết, lại chưa cho thấy sự uyển chuyển cần thiết. Cả Quang Hải và Hoàng Đức đều thi đấu không tốt, Thành Long không thể hiện được nhiều trong hiệp 1, trong khi Hai Long vào thay người đầu hiệp 2 chưa để lại dấu ấn thì bị thay ra sau khoảng 30 phút có mặt trên sân. Không ít lần, các cầu thủ chuyền bóng thiếu chính xác hoặc xử lý chậm, tạo điều kiện cho đối thủ lui về phòng ngự số đông và bẻ gãy các đợt lên bóng. Điều này không chỉ khiến đội gặp khó mà còn phơi bày vấn đề cũ, đó là sự thiếu gắn kết trong cách vận hành chung. "Tôi muốn thử sơ đồ mới để tăng cường khả năng tấn công và luân chuyển bóng nhanh hơn, do đó tôi đã dùng Quang Hải và Hoàng Đức cùng lúc. Tuy nhiên, màn trình diễn chưa đạt mức như kỳ vọng. Từ phân tích đến thực tế thi đấu vẫn có khoảng cách và đội cần thêm thời gian để hoàn thiện", HLV Kim Sang-sik thừa nhận sau trận.

Rõ ràng, chiến thắng trước Lào là kết quả cần thiết, nhưng chưa đủ để trấn an người hâm mộ. Đội tuyển Việt Nam cần nhiều hơn thế nếu muốn cạnh tranh sòng phẳng tại bảng đấu và nuôi hy vọng góp mặt ở VCK Asian Cup 2027. Sự trở lại của Xuân Son là điểm sáng, nhưng một cá nhân không thể gánh vác mọi kỳ vọng. Điều mà đội tuyển cần lúc này là nâng cao tính gắn kết, cải thiện khả năng tổ chức tấn công, đặc biệt phải khắc phục sự bế tắc mỗi khi gặp các đối thủ chơi phòng ngự dày đặc. Phía trước là trận đấu khó nhằn nhất khi gặp Malaysia trong hành trình, thầy trò HLV Kim Sang-sik cần phải biến những bài học từ trận thắng Lào thành động lực để thay đổi mạnh mẽ hơn. Thắng lợi hôm nay là cần thiết nhưng chỉ có sự cải thiện và tiến bộ mới có thể giữ hy vọng góp mặt tại ngày hội bóng đá lớn nhất châu lục. ■

TIN THỂ THAO

Đội tuyển Nhảy cầu tập huấn tại Trung Quốc

Khép lại chương trình tập luyện trong nước, đội tuyển Nhảy cầu Việt Nam đã sang Nam Ninh (Trung Quốc) tập huấn đến ngày 13.12 để có sự tích lũy chuyên môn tối ưu nhất cho SEA Games 33. Đội có 5 VĐV, đều là các gương mặt trẻ nhưng được tích lũy chuyên môn theo từng chu kỳ tập huấn, thi đấu những năm qua. Trong đó, 2 tuyển thủ Bùi Thị Hồng Giang và Ngô Thị Thảo được kỳ vọng sẽ hoàn thiện kỹ thuật tốt nhất để đảm bảo sự phối hợp từ bước nhảy tới kỹ thuật lộn vòng trên không và tiếp nước, trước khi thi đấu tại SEA Games 33.

Ban huấn luyện muốn mỗi tuyển thủ tập huấn lần này giữ được tinh thần, sự tự tin, sẵn sàng vào thi đấu, đạt kết quả tốt nhất.

V.H

Cờ vua dự giải trẻ châu Á

Tại Giải cờ vua trẻ vô địch châu Á 2025 tại Thái Lan từ ngày 20-30.11, đội tuyển Cờ vua Việt Nam đăng ký 71 kỳ thủ tranh tài ở cờ nhanh, cờ chớp và cờ tiêu chuẩn theo các bảng nam, nữ của nhóm tuổi U8, U10, U12, U14, U16, U18.

Trong số các kỳ thủ dự giải, Bành Gia Huy là đại diện duy nhất được thi đấu SEA Games 33. Giải châu Á là cơ hội rất tốt để Gia Huy tích luỹ, tạo thêm sự chuẩn bị cho đấu trường khu vực. Gia Huy cũng vừa tham dự World Cup 2025 tại Ấn Độ nhưng dừng bước ngay vòng đầu tiên. Bên cạnh đó, Lê Phan Hoàng Quân cũng là gương mặt trẻ được chờ đợi đoạt huy chương ở Thái Lan lần này. Hoàng Quân vừa giành HCB tại bảng U10 giải trẻ thế giới 2025. Một cái tên đáng chú ý khác là Đầu Khương Duy, kỳ thủ đã giành HCV cờ chớp tại giải trẻ thế giới 2025.

L.H

Điền kinh giành 13 HCV giải trẻ Đông Nam Á

Kết thúc các nội dung thi đấu tại Giải điền kinh vô địch trẻ Đông Nam Á 2025 vừa diễn ra ở Indonesia, đội tuyển Điền kinh trẻ Việt Nam đã giành được 13 HCV, 12 HCB, 6 HCĐ.

Một trong những kết quả được chú ý là thành tích 1m74 tại nội dung nhảy cao nữ lứa tuổi U18 của gương mặt trẻ Mai Ngọc Ánh. Thông số này giúp cô giành HCV, phá kỷ lục trẻ của Đông Nam Á là 1m73 tồn tại từ năm 2012. Thành tích trên giúp đội tuyển Việt Nam xếp hạng nhì toàn đoàn sau chủ nhà Indonesia (14 HCV, 15 HCB và 16 HCĐ), hạng ba là Philippines (11 HCV, 4 HCB, 1 HCĐ).

H.L

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

"Cú hích" phát triển nền kinh tế phi dầu mỏ ở vùng Vịnh

● HỒNG NHUNG

Dù có được sự thịnh vượng nhờ vào dầu mỏ trong những thập niên qua, nhưng giờ đây các quốc gia vùng Vịnh đang tạo đà bứt phá mới, thúc đẩy chiến lược đa dạng hóa nền kinh tế, giảm đi sự phụ thuộc vào dầu mỏ và tăng cường đầu tư vào các ngành mới nổi tạo dấu ấn đặc biệt trên trường quốc tế.

Các quốc gia thuộc Hội đồng Hợp tác vùng Vịnh (GCC) gồm Saudi Arabia, Kuwait, Bahrain, Qatar, Các Tiểu vương quốc Arập Thống nhất (UAE) và Oman, được ví như "giếng dầu của thế giới" khi từ lâu đã trở nên nổi tiếng từ việc sở hữu trữ lượng lớn nguồn cung dầu trên toàn cầu. Các đợt bùng nổ giá dầu trong thập niên 1970, 1980 và đầu những năm 2000 đã mang lại nguồn thu lớn cho những quốc gia này.

Dù vậy trong bối cảnh mới, với chiến lược và tầm nhìn mới, các quốc gia vùng Vịnh đang định hướng lại tư duy mới thúc đẩy đa dạng hóa nền kinh tế nhằm đảm bảo sự thịnh vượng bền vững mà không chỉ phụ thuộc vào dầu mỏ. Nhiều quốc gia vùng Vịnh đã đưa ra các chiến lược kinh tế dài hạn, trong đó có "Tầm nhìn 2030" thúc đẩy đa dạng hóa nền kinh tế, giảm sự phụ thuộc vào dầu mỏ và tăng cường đầu tư.

Các quốc gia vùng Vịnh hướng đến nền kinh tế phi dầu mỏ — Ảnh: NATIONAL INTEREST

Trong bối cảnh công nghệ phát triển kết hợp với nguồn năng lượng dồi dào, vùng Vịnh giàu có đang đặt mục tiêu trở thành trung tâm Trí tuệ nhân tạo (AI) toàn cầu. Theo hướng đi này, trong khi Saudi Arabia tăng tốc thêm các khoản đầu tư đáng kể vào AI thì UAE, Qatar và Saudi Arabia là những nhà đầu tư hàng đầu vào AI trong khu vực, chi hàng tỉ USD cho các dự án trung tâm dữ liệu với các đối tác công nghệ như Microsoft và OpenAI. Saudi Arabia thậm chí đầu tư 1.000 tỉ USD xây dựng công ty Humain, đặt mục tiêu trở thành trung tâm trí tuệ nhân tạo hàng đầu thế giới. Tại Hội nghị Thượng đỉnh AI toàn cầu năm nay, các chuyên gia đã nhấn mạnh đến sự sẵn sàng của vùng Vịnh trong việc thúc đẩy phát triển AI nhanh chóng.

Không chỉ vậy, các quốc gia vùng Vịnh cũng ngày càng thể hiện tham vọng bước vào cuộc đua khai thác và làm chủ các nguồn đất hiếm. Đất hiếm là một thành phần quan trọng, không thể thiếu trong việc sản xuất các tua bin gió, tấm pin năng lượng mặt trời và nhiều công nghệ khác. Qatar từng đầu tư tới 180 triệu USD vào công ty chuyên khai thác đất hiếm TechMet. Không chỉ săn lùng các nguồn cung đất hiếm trên thế giới, Saudi Arabia cũng mời chào các công ty nước ngoài với nhiều ưu đãi để tham gia vào quá trình thăm dò, khai thác đất hiếm tại nước này. Các quốc gia vùng Vịnh cũng xem đất hiếm là trung tâm trong chiến lược Netzero, cắt giảm lượng phát thải ròng khí gây hiệu ứng nhà kính xuống mức tối thiểu trong bối cảnh loại khoáng sản này ngày càng trở nên quý giá.

Ngoài ra, vùng Vịnh cũng trở thành điểm đến tiềm năng của hoạt động dịch chuyển sản xuất trong bối cảnh các doanh nghiệp đa quốc gia hiệu chỉnh lại chuỗi cung ứng toàn cầu. Kể từ khi Mỹ tái khởi động chính sách thuế quan, các quốc gia vùng Vịnh đang nổi lên như một trung tâm kết nối quan trọng.

Xu hướng dịch chuyển hoạt động sản xuất hoặc lắp ráp cuối cùng sang các quốc gia có quan hệ thương mại thân thiện đang trở nên phổ biến hơn. Trong số các lựa chọn "tiềm năng" cho hoạt động sản xuất giai đoạn cuối, các quốc gia vùng Vịnh đang nổi lên là thị trường hấp dẫn với hệ sinh thái rộng lớn, qua đó tạo điều kiện thuận lợi cho việc thiết lập nhanh chóng các hoạt động sản xuất. Saudi Arabia và UAE đều đang đầu tư mạnh vào phát triển nguồn nhân lực để thúc đẩy hoạt động sản xuất tiên tiến. Với dân số trẻ, Saudi Arabia đang thúc đẩy các sáng kiến đào tạo nhân lực nâng cao năng lực để đáp ứng nhu cầu lao động có kỹ năng của ngành công nghiệp. Trong số các nước vùng Vịnh, Saudi Arabia nổi bật về đa dạng hóa nền kinh tế, bởi chiến lược Tầm nhìn 2030.

Với nguồn lực tài chính lớn từ dầu mỏ sẵn có, các nước vùng Vịnh giờ đây đang tích cực triển khai các kế hoạch tầm nhìn dài hạn mới, nhằm mở rộng nguồn thu và chuẩn bị sẵn sàng cho kỷ nguyên hậu dầu mỏ. Tham vọng phát triển kinh tế bền vững phi dầu mỏ của các quốc gia vùng Vịnh cũng phản ánh cách tiếp cận mới thúc đẩy đa dạng hóa nền kinh tế và khẳng định vị thế chiến lược phù hợp trong bối cảnh hiện tại.■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

Tiếp tục là tiếng nói của hòa bình, sáng tạo

● THANH HÀ

Đó là khẳng định của Trưởng Đại diện UNESCO tại Việt Nam, ông Jonathan Wallace Baker khi trả lời phỏng vấn báo chí nhân dịp Việt Nam được tín nhiệm tái bầu giữ chức vụ Phó Chủ tịch Kỳ họp lần thứ 43 của Đại hội đồng UNESCO.

Cũng trong kỳ họp này, Đại hội đồng UNESCO đã thông qua Nghị quyết đề xuất Liên Hợp Quốc xem xét phát động Thập kỷ quốc tế về văn hóa vì phát triển bền vững theo sáng kiến của Việt Nam, với sự đồng bảo trợ của 71 quốc gia.

Đánh giá về sự kiện này, ông Jonathan Wallace Baker nhấn mạnh, việc Việt Nam được các quốc gia thành viên tín nhiệm tái bầu làm Phó Chủ tịch Kỳ họp lần thứ 43 của Đại hội đồng là một sự khẳng định mạnh mẽ về niềm tin của các nước thành viên UNESCO đối với ngoại giao xây dựng và cách tiếp cận đề cao đồng thuận của Việt Nam.

Việc được giao trọng trách này trong hai nhiệm kỳ liên tiếp, phản ánh rõ vị thế, uy tín và độ tin cậy ngày càng cao của Việt Nam với tư cách một đối tác đa phương. Điều này cũng thể hiện sự ghi nhận của cộng đồng quốc tế đối với những thành tựu phát triển ấn tượng và sự tham gia ngày càng chủ động, thực chất của Việt Nam tại UNESCO cũng như trong các diễn đàn hợp tác quốc tế khác.

Cũng theo ông Jonathan Wallace Baker, UNESCO đánh giá cao việc Đại hội đồng UNESCO lần thứ 43 thông qua dự thảo Nghị quyết do Việt Nam đề xuất về "Thập kỷ quốc tế về văn hóa vì phát triển bền vững".

Đây là sáng kiến nhận được sự đồng thuận mạnh mẽ của các quốc gia thành viên và phù hợp với định hướng chiến lược của UNESCO về thúc đẩy vai trò của văn hóa trong phát triển bền vững. Sáng kiến nhấn mạnh vai trò then chốt của văn hóa trong góp phần ứng phó các thách thức toàn cầu, nâng cao nhận thức, củng cố cam kết chính trị, huy động nguồn lực và thúc đẩy đầu tư cho các ngành công nghiệp văn hóa và sáng tạo. Việc dự thảo Nghị quyết được thông qua cũng phản ánh đóng góp chủ động và trách nhiệm của Việt Nam tại UNESCO thời gian qua.

Việt Nam là một quốc gia thành viên năng động, trách nhiệm, với những đóng góp thiết thực trên toàn bộ các lĩnh vực hoạt động của UNESCO: Giáo dục, khoa học, mức độ sẵn sàng về đạo đức Trí tuệ nhân tạo (AI) theo khuyến nghị của UNESCO... Đặc biệt về văn hóa, Việt Nam là một đối tác tiêu biểu của UNESCO trong lĩnh vực bảo tồn và phát huy giá trị di sản. Việt Nam hiện có 9 Di sản Thế giới, 16 Di sản Văn hóa phi vật thể và 4 Thành phố sáng tạo (Hà Nội, Hội An, Đà Lạt và mới đây là TP.HCM). Việt Nam cũng tích cực lồng ghép bảo tồn di sản vào chính sách quốc gia và khai thác hiệu quả các danh hiệu UNESCO - như tại Tràng An nhằm thúc đẩy du lịch cộng đồng bền vững.

Rõ ràng, diễn ra trong bối cảnh hợp tác đa phương đang gặp nhiều thách thức, Việt Nam đang nổi lên như một quốc gia sẵn sàng đóng góp làm sống động hợp tác đa phương, thúc đẩy đoàn kết, hợp tác quốc tế, tiếp tục là tiếng nói của đối thoại, hòa bình và sáng tạo. Như các chuyên gia đánh giá, Việt Nam nằm trong số không nhiều quốc gia để UNESCO nương nhờ, qua đó củng cố sứ mệnh của tổ chức này trong vai trò dẫn dắt toàn cầu trong giáo dục, văn hóa, khoa học và thông tin - truyền thông trong kỷ nguyên mới. ■

Meta khóa tài khoản của người dùng dưới 16 tuổi ở Australia

Tập đoàn Meta thông báo sẽ xóa tài khoản của những người dùng dưới 16 tuổi tại Australia khỏi các nền tảng Facebook, Instagram và Threads từ ngày 4.12, trong bối cảnh Canberra chuẩn bị áp dụng luật cấm trẻ em sử dụng mạng xã hội.

Theo quy định có hiệu lực từ ngày 10.12, các nền tảng như Facebook, Instagram và TikTok phải gỡ bỏ toàn bộ tài khoản của người dùng dưới 16 tuổi hoặc đối mặt với mức phạt lên tới 49,5 triệu AUD (32 triệu USD). Meta cho biết hãng sẽ thực hiện trước thời hạn, bắt đầu khóa các tài khoản được xác định thuộc nhóm tuổi 13-15. Meta cho hay hãng sẽ gửi thông báo đến người dùng 13-15 tuổi về việc chuẩn bị khóa tài khoản, đồng thời ngừng cho phép tạo tài khoản mới với những người dưới 16 tuổi.

L.YẾN